

[illegible]

ฝ่ายทางพระยานายทพนายกองทองปวง, ก็ยกพลทหานเข้าไปถึง
ในค่ายพม่าซางแตกหนีไปนั้น, แล้วให้ตั้งค่ายน้อยให้รายรอบเมืองไป
ทั้งสามด้าน, โกลดเมืองเขาไปกวาดค่ายเดิม. พม่าชาวเมืองทองปวงกลัว
กลัวทหานไทยยิ่งนัก, มีอาตมาดอชมนอกเมืองได้. พระเจ้าของวรกให้
เกณฑ์ทหานขึ้นประจำทหานาฬเร่งเดินรอบเมืองวรกตั้งเมืองมั่นไว้. กองทัพ
ไทยยกเข้าทักเขาเมืองเป็นหลายครั้ง, ชาวเมืองชดอชมนานทานเป็นจำนวนมาก
เข้าเมืองมิด, ก็ถอยออกมารักษาค่ายมั่นอยู่. แต่พลพม่าชาวเมือง

จัดแจงการป้องกันเมืองมั่นคง, มิได้ประมาณทางกตางดนักดั่งคน.

ขณะนั้นในเมืองอึ้งวระชาวแพ่งเพนทนานตะต๋องบาท, ชาวเมืองอดอาหารช่บผอมล้มตายเพนอันมาก. ฝ่ายกองทัพไทยก็กันดารขัดสนเสบียงอาหาร, เกินทนกันไปเที่ยวเสาะแสวงหาอาหารตามบ้านน้อยเมืองใหญ่ในแคว้นแคว้นเมืองอึ้งวระ, ก็ได้มาบ้างแห่งละน้อยๆ ไม่พอแจกจ่ายบริพตในกองทัพ, พลทหารอดหยากลำบากด้วยเจ็บล้มตายก็มาก. ท้าวพระยานายทพนายกองทองป่องจึงปรึกษากันว่าเสบียงอาหารเรากันดารนัก, เห็นค้เขาเมืองมิได้ในครั้น, จะต้องถาพกลับไป, จึงพากันเข้าไปแจ้งเหตุแก่เจ้าพระยาโกธ้าแม่ทัพฯ ได้แจ้งตงนจนแจ้งใจนัก, จึงคิดการที่จะถาพ, หย่าให้พม่าติดตามได้. แล้วปรึกษากับนายทพนายกองทองป่องว่า, บดินรพเรากันดารอาหารถอยถ่าง, ทั้งไข้เจ็บก็มาก, แดเราจะถาพกลับไปโดยครั้นมิได้, พม่าชาวเมืองจะได้ทยกอออกติดตามคคคทหายรพตเรา, จะพินาศฉิบหายเพนอันมาก. จำจะคิดถอยบายถ่ถองให้พม่าเข็ดขยาคฝีมือเราเสียก่อน, จึงจะพ่นถอนถาพกลับไปได้โดยสะดวกไม่ฉิบอันคราย. แดท้าวพระยานายทพนายกองทองป่อง, ก็เห็นชอบด้วยพรอนกัน. เจ้าพระยาโกธ้าแม่ทัพ, จึงแต่งหนังสือฉบับหนึ่ง, เปนใจความว่าหนังสือเราผู้เปนมหาศุภรังคบริษายก, ดุจจักรแก้วอันประคิตถานได้เบืองบงกชเรณูนำถ้พระบาทสมเด็จพระบรมมพดพรพทพเจ้าหย่หัว, กรุงเทพฯทวารวดีศรีอยุธยา, ผู้เปนอัครราชปคัยในไทยประเทศเขตรันท์มีมาปราจีนกัถ, มาถ่งเสนาบดีกรุงรัตนบุรีถ่ง, ด้วยเรากรวมทูนพระถุนนารบิชาด้วยกพพหุโยธาพพมาถรง, หมายถึงกรุงรัตนบุรีถ่งจะทูนเกล้าถวายถนของพระเศรพระคูนให้ถ่งได้, จะให้แผ่นนารบิชาถนา

เขต, ปกครองครอบงำไปในทุกามประเทศ, แลวามันประเทศที่ลัทธิตั้ง
 คดด้วยทวงตั้น. แลพทวยทานพม่ากับไทย, ก็ได้ค้อยเห็น
 ถาดงแลณมอกนเปนหลายครงแลว, ซึ่งใครจะมีชัยแลปราชนน,
 ก็ยอมแจ้หย้แกใจด้วยกันแลว. แมจะรบเคียวจะทำการสงคราม
 กันสืบไป, มาตราว่าเราจะได้เมืองก็เหมือนหนึ่งไม่ได้, ด้วยในเมือง
 อังวะชด้นด้นเบียงอาหารกันดารนัก, ฝ่ายเราจะหย้รักสำเมืองก็ยาก.
 ประการหนึ่งกองทัพเราเกิดเคืองชด้นด้วยด้นเบียงซึ่งจะเจียงกัน, จะ
 ทวาดค่อนครอบครวชเลยไปนนักลำบาก, ด้วยอดหยากอาหารด้นตาย
 มากกว่ามากนัก. แลครั้นเราก้จะไม่ได้เมืองอังวะ. ครั้นจะถาพถอย
 ไปเล่า, ก็เกรงพระราชอาญาจะตงโทษโดยพระอยการดังตงชด.
 จะเลิกทัพถอยไปก็ไม่ได้. แลนั้นคาวพม่านายไพร่ในเมืองอังวะ, ไม่มี
 ใครกล้าทาน, ถ้วนแต่มีด้นดานชดาคูชด้นครด้นแลวหรือประการใด,
 จึงไม่ออกมาค้ทัพเรา, แลไม่ออกมาแจ้จากความเมืองด้วยเรา, ชวน
 กันนงชอนหนาหยแต่ในเมืองได้, ช่างกระไรไม่มีความตระอยผดด้วยชราย
 ชดททาน, คดการตงนมควนหนัก, จึงเห็นแก่ทางไมครทได้เคยเปน
 ค่สนกด้วยกันในการสงคราม, ขอไห้ยกพลโยธาทานออกมาค้ค้ทัพ
 เราอกล่ครวทงนถ, พอจะได้อาเหตุนบอทงนถอแกตัว, ถังตงไป
 กรายทงพระกรนายกรงเทพมหานครว่า, พดพม่าออกมาค้ทัพไทยเปน
 อนมากหลายครง, เทลอกาทงทงตงรบ, ทงชด้นด้นเบียงอาหาร,
 ขอรบพระราชทานถาพถอยไปคททไรนาทปดายแตน, ไค้ดเบียงอาหาร
 นารุงชานารพด, ไทนกตงบรบนพรอนแลว, จึงจะยกพยุหโยธาทัพ
 ถอยไปคเมืองอังวะในครงทงไห้จงได้.

ครั้นแต่งหนังสือเสร็จแล้ว, ก็ให้พม่าข่อยถือหนังสือเข้าไปแจ้งแก่
เสนาบดีในเมืองหงสาวดี. แต่เจ้าพระยาโกษาธิบดีพิจารณาเห็นพม่าทูลพล-
ภาพถอยกำลัง, ทั้งเกรงกลัวฝีมือพมหายกไทย, เห็นจะไม่อาคยยกกองทัพ
มาต่อคือเป็นแท้, จึงแต่งหนังสือฉบับหนึ่งส่งเข้าไปในเมือง. ฝ่าย
เสนาบดีพม่าได้แจ้งในหนังสือนั้น, ก็พิจารณาเห็นว่า, เป็นกลอุบายล่อ
หลอวงมได้แต่งกองทัพออกไปต่อคือตามหนังสือซึ่งให้เข้ามา, เกรงจะเสีย
ท่วงที. จึงปรึกษากันว่า, ถ้าเราจะยกทัพออกไปต่อคือตามหนังสือ, ฝ่าย
กองทัพไทยคิดกลอุบายไว้, ก็จะได้ทัพเราแตกฉานแล้ว, จะได้คิด
ตามมาเข้าเมืองได้. จึงหาหนังสือกราบทูลพระเจ้าองวะ ๆ ก็เห็น
ว่า, เป็นกลอุบายล่อหลอวงมจนตรึงปวงปรึกษาเห็นพร้อมกันนั้น. ฝ่าย
เจ้าพระยาโกษาธิบดีแม่ทัพคอยห้วยประมาณสองวันสามวัน, ก็มิได้เห็น
กองทัพพม่ายกออกมาจากเมือง, จึงแต่งหนังสือฉบับหนึ่ง, ส่งให้
พม่าข่อยถือเข้าไปถึงเสนาบดีในเมืองหงสาวดีเหมือนครั้งก่อน. เป็นใจ
ความว่า, บัดนี้พม่าในเมืองหงสาวดีทางนายและไพร่, ไม่มีใครของขาดกล้า
หาวในการสงคราม, ด่วนแต่มีสันดานพิรุณชาติดุจดุจสัตว์ทงศ์เป็น
แท้. แต่เราจึงวอนขอให้อยกกองทัพออกมาตีเราสักครั้งหนึ่ง,
จึงพึงพอเป็นเหตุได้ตั้งไม้นอกส่งลงไป กราบทูลพระกรุณาจะขอตีทัพเท่า
นั้น, ก็ยังหาออกมาไม่. ช่างอะไรไม่มีความเมตตาการุณภาพแก่เราบ้าง
เลย, มาคิดทางไมตรีแต่เคยไปเสียจนหมด. ถ้าแต่จะไม่อ่อนเคราะห์
แก่เราโดยแท้แล้ว, ก็จงเร่งบอกออกมา เราทั้งหลายก็จะดาพระเจ้าองวะ
ตีทัพกลับไปโดยเร็ว. ครั้นพม่าเสนาบดีทงปวงได้แจ้งในหนังสือแล้ว
ก็คิดเข็ดขามความกล่อหลอวงมเหมือนครั้งก่อน, แลมิได้ออกมาตามหนังสือ

ฝ่ายเจ้าพระยาโกศลธิบดีจัดแจงนายทพนายกอง, แดพตาดำ
 ดองหม่น, ให้คุมเอาช่างมาพลาพลาทหานอันป่วยเจ็บทุพสภาพ, แดพม่า
 มอนขเถยทงหลายอนคโค่น, ถ้างไปเสี้ยก่อนดองดามวัน. แดจ
 ปริกคำด้วยท้าวพระยานายทพนายกองทงปวงว่า, เพดากตางคินวน
 เราจะทำกตอบายล่อตองพม่าชาวเมือง, ให้เสี้ยทงจได้. แดเราจะ
 เอาไม้แหงแดหย้าแหงทงหลาย, มากองไวหยังค้ายรายกันไปแล้ว, จ
 ให้ชนเอาสิ่งของทงหลายอนคโค่นในค้ายหนาน, ออกมาไวหยังค้ายชนนอก
 อนโค่นให้ชน. แดให้พลทหานซังวักคำค้ายหน้าทงหลายชน, กอชออก
 มาซุ่มหยังค้ายชนนอก. แดให้บริโภครโภชนาหารอหม่นหน้าตำรานแดว,
 จงคตแต่งกายสวมใส่เครื่องรบ, ตรีเตรียมช่างมาเครื่องดำตราว
 ทงปวงให้พร้อมเด็ด. แดให้แบ่งช่างมาพลาพลาเดินทางดองหม่น,
 ดัพไปด้วยเครื่องสรรพอาวุธ, ยกไปซุ่มหยังโดยดองช่างเมืองน. ฝ่าย
 พลาทหานซังซุ่มหยังในค้ายน, ก็ให้ประจุนชนกลับทงปวงให้พร้อม
 ใดทุกค้าย. แดบัตประค้ายเสี้ย, เพดาสองยามจิงจุดบ้นไหชนอยยง
 ระคมชน. แดให้จุดเพลิงเผาเชอนกองรายไวหยังค้ายทงหลายชนใน
 ชนชน. แดแสงเพลิงนก็สว่างปรากฏเข้าไปในเมือ. ชาวเมือได้
 ยืนเสี้ยบ้น, แดเห็นแสงเพลิงตงน, จระดำค่นว่า, กองทัพเราดำท
 ไปได้กดีใจ. แดจะเบ็ดประคมเมืองชนกันออกมาหยังค้ายเราเพื่อจะ
 ปราดนาคะเก็บเอาสิ่งของ. ฝ่ายกองทัพเราทงหลายซังซุ่มหยังในค้าย
 นอกค้ายน, ก็จะได้ทพร้อมกัน. แดจะได้พลาคคัพพม่า ชาวเมือ
 ทงหลายค้ายค้ายด้วยอาวุธค้ายต่าง ๆ เป็นอันมาก. ฝ่ายพม่าจะ
 ครอบความชนกตอง. ถึงเราจะได้ทัพโดยจิงจระดำค่นว่าดองอ,

แต่จะเซ็ดจะขยาดมีอาหารออกมาคิดตามได้, กองทัพเราก็จะยกไปโดยสะดวก
แต่ซึ่งเราถามาทงน, ทานทงหลายจะเห็นเป็นประการใด จึงท้าวพระ
ยานายทัพนายกองทงปวง, ก็เห็นพร้อมโดยความคิดเจ้าพระยาโกษาแม่
ทัพหลวง, แดะทำตามถ้อยคำทงปวงเสด็จขึ้นทุกประการ.

ฝ่ายพม่าชาวเมืองทงหลายมิได้รู้ในอุบาย, ครั้นเห็นแสงเพลิง,
แต่โดยนัยบังนงน, ก็ดำคิดว่ากองทัพพาหนีไปแล้ว, ก็มีความ
ยินดีหนัก. ต่างคนต่างอดอาหารกันดารหนักก็เปิดประตูเมือง, คร
ก็เข้าหาบคอนออกมา, ปรากฏจะเกยเอาเสบียงอาหาร, แดะตั้งของ
อันเหลืออยู่ในค่าย. ครั้นมาถึงค่ายหนาซึ่งเปลาหย่น, ก็ตรึงเข้าไปใน
ค่ายก็มิได้ตั้งของอันใด. แดะชวนกันแห่ออกไปค่ายช่นนอก, ซึ่ง
กองทัพไทยซุ่มหย่น. ครั้นเห็นเงยบังคดีย, ก็มิได้พิจารณา, แด
เปิดประตูตรึงเข้าไปในค่ายนทุก ๆ ค่าย.

ฝ่ายกองทัพไทยซึ่งซุ่มหย่นในค่ายทงหลายน, ก็วางปืนจ้าวร
มทกนถัดบรมเอาพม่าชาวเมืองทงหลายมคายเป็นอันมาก. บางก
ออกได้รุกรนพันแวงไป. พม่าทงหลายมทรว, ก็วิ่งระด่าระล่ายไป
เป็นอันมาก. แดะหนีกลับเอาเมือง, พตทหานไทยซึ่งหย่นตั้ง
เมืองน, ก็ออกกวตลง, ได้รุกรนพันแวงพม่ามคายในทงนเป็นอัน
มาก. แดะจับได้เป็นดังมายังค่ายหลวงนก็มาก. กองทัพไทยคำพม่า
เสีย, แดะจับได้เป็นอันมาก, ก็มากกวตหม่น. พม่าทงหลายซึ่งรอดไปได้
บางน, ก็หนีเข้าเมือง. พตทหานไทยได้คิดตามไปถึงประตูเมือง,
ชาวเมืองมคประตูเมืองเสียทง. ก็ระจกรก่อกำหนดแทงเทนหอมน,
นอกรเมืองเป็นอันมาก. ทพไทยก็มคายเข้าเมืองได้, ก็ถอยกลับออก

มายังค่าย. แต่พม่าชาวเมืององวะทงหลาย, ครึ่งหนึ่งหนีไปอาศัย
 เป็นอันมาก. ที่เหลือหนีขึ้นตั้งคอกใจกลัวทัพไทยยิ่งนัก, ต่างคนต่าง
 ร้องไห้ร่ำกอดทงหลาย, อันลมตายหายจากกันทุกบ้านทุกเรือน.
 แต่ในเมืององวะครึ่งหนึ่งยังเบียดเสียดได้กบิลโคก พัดปรก ซึ่งกันแค้น
 เป็นอันมากนัก.

ฝ่ายเจ้าพระยาโกษาธิบดี, ก็ตั้งหนังสือเข้าไปอภัยขบขันเจ้า.
 ในกลอนหนังสือว่า, พม่าชาวเมืององวะหนีได้มดคืบคืบ, หนา
 ไปโดยโมหะครอบงำอยู่ในต้นคาน, มิได้รู้ในการสงครามทั้งปวง, มิได้
 ฉลาดในกลุ่พิชัยสงคราม. แต่เราต้องใจทอดอกเด่นน้อยหนึ่งเท่านั้น, ก็
 ยังทำไม่ได้, ชอนกันเทเมืองออกมาหาเราถึงค่าย. เอาชีวิตออกมาพดกม
 อาวุธพลทหารแห่งเราจนเบียดคืบคืบ, คุ้มคองยิ่งนัก. อนึ่งพม่าชาวเมือง
 องวะทงหลาย, ซึ่งพลทหารแห่งเราค้าขาย, แด่จับเป็นได้มากนั้น, ก็
 เป็นประเดณัดกามาแต่ก่อน. พระเจ้าองวะแต่เสนาบดีทงหลายหาได้
 โทมนัดชิดเคืองแก่เราเลย. คงหนีเป็นลี้ภัยลี้ภัยหนี, เราจะตา
 ล้างพลกลับไปเร็วแล้ว.

ครั้นพม่าเสนาบดีทงหลาย, ได้แจ้งในหนังสือดังนี้, ก็ดำคืบ
 ถอยถอยออก, ให้คิดเช็ดขามความขยาดขยาด. จึงปรึกษากันว่า, ครึ่ง
 กลุ่ทัพไทยทำกลอุบายทาทประหังจะตา, ฝ่ายเราไม่ชนะพิจารณาให้
 ถองแท, คิดว่าจงถอยกันเทเมืองออกไป. ทัพไทยได้ทีได้พาดคืบ
 คืบ, แด่จับได้นักมาก. แต่เท่านั้นแต่ยังมีหน้าชาวใดคิดตามมา
 เมือง. นึกหากว่าเราประคองเมืองเดียว, หากไม่ละเลยแก่ชาวคืบคืบ
 ในเพดานนครหนึ่งแล้ว. แด่คนรอให้หนังสือมาถึงพดกม

มาอีกเล่า. ถ้าเราจะออกไปอีกครั้ง, ทพไทยจะคิดกลอุบายไว้มากกว่า
ครั้งก่อน. ครั้นใดที่แถวจะออกไปอยู่กับเราหากเขาเมืองให้จง
ได้. แล้วเราจะรักษามืองไว้นั่นคง, หย่าทองในอุบายชาตัก.
ครั้นปรกษาเห็นพร้อมกันแล้ว, ก็เอาเนื้อความขึ้นกราบทูลพระเจ้าองค์
เหมือนหนหลังนั้น.

ส่วนเจ้าพระยาโกศลจตุรพักตเจ้าราชมาพลาพดเค้นเท้า, แด่เบี่ยง
อาหารให้พร้อมไว้, แด่เกณฑ์ให้พลดาวเมืองเชียงใหม่เค้นพรงหลัง.
แล้วก็เลิกทัพกลับไปโดยลำดับมารควดตราบเทาดังเมืองหงสาวดี. แด่
ให้หยุดทัพยั้งหยี่ในที่นั้น. ในขณะนั้นฝ่ายเสนาท้าวพระยาชาวเชียงใหม่
ทั้งหลาย, ซึ่งเค้นพรงหลังมานั้น, ครั้นทพไทยไม่โตเมืองของจะทัพ
กลับมาดังนั้น, ก็กลัวพระเจ้าองค์, จึงคิดอ่านกันแยกกองทัพหนีไป
โดยทางเมืองเชียงใหม่.

เจ้าพระยาโกศลเจ้าเทศดงนั้น, ก็สั่งให้พระยากำแพงเพชร, แด่
พระยารามเดโชอุปฮาดเมืองเหนือทั้งหลายส่งหมัน, ให้ยกพลไปตามกองทัพ
พลดาวเชียงใหม่อันหนีไปนั้นหาตัวให้จงได้. แด่ยกกองทัพทางปัจ
ฉิมวันต์ประเทศมายังพระมหานคร, แด่แยกกันมาโดยทางอันไปนั้น.

ส่วนพม่าชาวเมืองของจะทั้งหลายแตกทัพไทย, มีอาตออกจาก
เมืองโคตนาจนจวนกองทัพไทยดำไปกวาดจับแล้ว. จึงคอยรู่
กองทัพไทยลงไปแล้ว, ก็มีอาตดำมาดจะคิดตามได้.

ฝ่ายเสนาท้าวพระยาชาวเมืองเชียงใหม่ทั้งหลาย, ซึ่งแยก
ทัพหนีไปนั้น, ก็รีบไปทางกตางวันกลางคืนตราบเทาดังเมืองเชียงใหม่,
แล้วเสนาพระยาแสนหลวงกราบทูลประพาศเหตุที่ไปนั้น, ให้ทราบดังนี้.

ทุกประการ. พระยาแสนหวดวงเจ้าพระนครเชียงใหม่ชาวเขตุงน, กัดคงคกใจถวพระเจาองวระยงนั ก จึงตั้งให้ท้าวพระยาแสนดาวทง ทดาย, ให้ตรวจจัดทหานชนประจารกล้าหนาทเชิงเทนปรการโดยรอบ ประกอบด้วยเครื่องสรรพาวุธบน ไหย่นอยพวอมเด็ด, แดบ้องกนเมือง เปนล้ามาก, คอยกองทัพไทยอันจะยกมาติดตามน.

ส่วนกองทัพพระยากำแพงเพชร, แดพระยารามเดโช, ก็ยกติดตามทัพลาวไป. ครนไม่ทนทกกลางทางแดว, ก็ยกตามไปถึงเมือง เชียงใหม่. เห็นชาวเมืองชนประจารกล้าหนาทเชิงเทน, แดบัดประด เมืองหุย, กรูวพระยาแสนหวดวงกลับเปนกบดแขงเมืองจะคอรบ. จง ชบพดทหานเขาคงค้ายถอมเมืองไว, แดวแดงหนึ่งดื้อสั่งเข้าไปใน เมือง, เพอจะไทรเหตุตระหนักเน. ในหนึ่งดื้อนั้นว, กองทัพพระยา ดาวซึ่งยกไปช่วยน, หนักกลับมาได้บอกกล่าวให้เราร, แดบคนพระ ยาแสนหวดวงคิดอ่านเป็นประการใด. แดจะกลับแขงเมืองไม่ชนเก้ พระนครสร้อยชยา, จะคอรบเราหรือให้เรงบอกออกมา, เราก้จะยก โยชาทนเขาเทกหักเอาเมืองให้จงได้.

ครนพระยาแสนหวดวงแฉงในหนึ่งดื้อดงนนั้นแดว, ก็ให้หนึ่งดื้อคอบ ออกมายังกองทัพ. ในหนึ่งดื้อนั้นว, เราชาวทัพไทยจะยกไปคเมือง ชงวระ, กัดควจะไคเมืองชงวระหุย. จงจัดแฉงแดงกองทัพไทยยกไปช่วย เพอจะเอาพระนครสร้อยชยาเป็นทพ. แดบคนทัพไทยไปคเมืองชงวระ ภูมิไค, แดกลับด้าถอยมา. ฝ่ายเมืองเวาดีเป็นชาออบจันท์ล้ามาชงวระ หุยถอน, เรากัดถอนผู้เป็นชอรัยบคในพกามประเทศ, จะแ่งทัพยก มาคเมืองเรา ๆ กัดคถอนถอนมิไค, จงจะเอาพระเจาองวระเป็นทพท

ฟานกเหมือนแต่ก่อน. ถ้าแตกกองทัพไทยจะยกมาช่วยเราได้, เมื่อชนะ
 พม่าจะมานคร, เราจะเป็นข้าขอบขัณฑสีมาพระนครสุโขทัย, จะ
 เอาพระเตชานุภาพเดิมเค็ดพระเจ้าหยวกกรุงไทยเป็นทงทพาทนกลับไป
 ครนแม่ทัพไทยได้แจ้งในหนังสือตงน, ก็เห็นว่าพระยาแสน
 หดวงเจ้าเมืองเชียงใหม่, จะศอรบเป็นเทหยังแล้ว. ครนเพลาถางคัน
 กับพดททานตงหม่นเข้าบายบ้นปดนเอาเมือง. ชาวเมืองกรบพง
 บ้องกรกัธำหนาทเชิงเทนทงถางวงถางคันเป็นลำมาก, กองทัพไทย
 มีอาตแตกหักเอาเมืองได้, ก็ถอยกลับออกมายังค่าย. แดยกเข้าปดน
 ตงนหตยครง, ทัพตงถางถางวงชาวเมืองบาดเจ็บตมตายเป็นอน
 มาก, จะปดนเอาเมืองเชียงใหม่ได้. นายทพนายกองทงหตยจ้งปรกธำ
 ว่า, ทัพเราอดหยากอาหารบ้อยเจ็บทพถางพมาแต่เมืองฮงจะมากหย
 แล้ว. แดยกคนเรามาตมเมืองเชียงใหม่กว่าตบวันแล้ว, ก็ยังไม่ได้. จำ
 จะต้องแต่งหนังสือบอก, ให้มาเรอถองไปกราบทูนพระกรุณาขังกรุงเทพ
 มหานคร, ให้ข้ามเขตทงปดง. แดเราจะคิดการเผ่าเมืองในเพลาถางคัน
 จะเข้าปดนเอาเมือง. ถงมครว่าไม่ได้เมือง, เราจะต้องถาพถองไปถัด,
 แดกระทำให้ชาวเมืองทงหตยได้ทงเขตหนาดำมากหยแล้ว, ก็มอาต
 ลำมากจะคิดตามได้, กองทัพเราจ้งกลับไปด้วยตดถ. ครนปรกธำเห็น
 พรหมกันแล้ว, ก็จกแจ้งทพคุมเอาช่างนำพถาพดเคนเทาทงหตยอันบ้อย
 ทพถาพหยัน, ถาถงไปได้ยก่อนตงสามวัน. แดจ้งให้กระทำถง
 พนทง ผูกเพดงของเพดมทุกๆ เตมพรหมแล้ว. ครนถาถงเพดปรมาณ
 ยามทงจ้งรบพดททานเข้าแตกหักเอาเมือง, แดยถงถงทงหตยเข้า
 ในเมืองน, ถงถงถงทงหตย, ถกถงถงถงทงทงทงทงทงทงทงทงทง

เชียงใหม่, แต่เพลิงต้องเผาไหม้ซึ่งมณฑลทวาย, กิดคนใหม่ไปทุก
ตำบลเป็นอันมาก. พัดดาวชาวเมืองซึ่งรักเจ้าหนาททงปวง, เห็นเพลิง
ไหม้ดังนั้น, ก็ตกใจต่างคนต่างจะไปบ้านเรือนแห่งตน ๆ แลจะทวงหา
เสีย. ท้าวพุดเดนาตาวนายค่านายกองเจ้าหนาททงปวงให้ตั้งจาก
หนาท, แลให้รบพุ่งป้องกันเมืองไว้, มิได้ขาดในสิ่งของเข้าเรือนทงปวง
สักแต่แต่ให้เสียเมืองแก่ข้าศึกได้. ทหารออกจากหนาทนั้น, ก็ช่วยกัน
ดับเพลิงบ้าง, บ้างก็เก็บสิ่งของทงปวง. แต่เพลิงนั้นไซ้เกิดแต่แห่งเดียว,
ก็ลุกลามไหม้ไปเป็นหลายแห่ง. ชาวเมืองมิทันจะดับได้, ก็ไหม้
เรือนทงปวงในเรือนนั้นมากกว่าพัน. ทหารรักเจ้าหนาทนั้น, ก็รบพุ่ง
ป้องกันเป็นอันมาก. ท้าวมียาอดแหกหักเอาเมืองได้, ก็ถอยกลับ
ออกมาอย่างคาย. ครั้นเพลิงประมาณสองยาม, ก็เลิกทัพกลับมาโดย
ลับมาราคี, คราวเท่าถึงเมืองเกิน. แลก็แต่งหนังสือบอกให้มาเร็ว
ถึงลงมา, กราบทูลพระกรุณายังกรุงเทพมหานคร, ให้ทราบเหตุการณ์
จึงยกกองทัพทงปวงลงมณฑลประเทศ, มาพร้อมทัพพะเมืองกำแพง
เพชร, แลคอยฟังทอดตราจะตอบรับมาเป็นประการใด.

ส่วนดาวชาวเมืองเชียงใหม่ทงปวง, เพลิงไหม้บ้านเรือนไปสิ้น
ทั้งเมือง, ได้ทุกข์เวทนาลำบากเป็นอันมาก. แต่เมื่อทัพไทยดำไป
นั้น, มียาอดเข้ามาจะคิดตามได้. ฝ่ายมาเร็วซึ่งถอยหนังสือบอกนั้น,
ก็รับมาโดยลับมาราคี, คราวเท่าถึงพระมหานคร. แลขึ้นเฝ้า
กราบทูลพระกรุณาดังหนังสือบอกนั้น. จึงพระบาทสมเด็จพระ
พุทธเจ้าอยู่หัวตรัสถามเหตุการณ์, ก็มีพระราชโองการดำหัดให้สมุห
นายกลูกมาตอบรับไปยังกองทัพ, ในท้องครานนั้นว่า, ทัพทงปวง

อดหยากอาหารทูปดภาพมากหย่แล้ว. อนึ่งก็เป้นเท่งกาดฟ้าฝนความ
ไซเจบจะมีมาก, แดให้กองทพทงหลายรบลงมายังพระมหานคร โดย
เร็วเกิด.

ครนท้าวพระยานายทพนายกองทงหลายได้แจ้งในทองตราดังนั้น,
แดยกยกกองทพลงมายังกรุงเทพมหานคร. แดกองทพทงหลายซึ่ง
ยกกลับมาโดยทางปากไค้มายเ็นอนน, กมาถึงพระนครเป้นลำดับกัน.
เจ้าพระยาโกส่า, แดท้าวพระยานายทพนายกองทงหลายชนเฝ้าส้มเคด
พระพุทเจ้าหยหัว, กราบทูนประพรตเเหตุทงปวง. แดถวาย
ช้างม้าคนชเตย, แดตั้งของทงหลายอนคโคนน. ส้มเคดบรมบพิตร
พระพุทเจ้าหยหัวตริตชาบเหตุทงปวงดงน, ก็ชงพระโสมนัณนค
ยังนค. แดพระราชทานรางวัลแก่เจ้าพระยาโกส่า, ท้าวพระยานายท
พนายกองทงหลายเป้นอนมาก, โดยส้มควนแก่ความชอบน.

ตุลักราช 1022 ปีชานโตถก, กรมการเมืองนครดวรวคบอก
ดงมาถึงส้มหนายก่า, นายกองข้างฝมชอ, คดองคองข้างเผอกมดง
ประมาณสี่ศอกมเ็ด, สรรพควยคชดกัณเงามบริบรณ. แดคดอง
ไค้เนบ่าแขวงเมืองนครดวรวคน. จึงเจ้าพระยาโกส่าขบคเเขาอ
ราชการดวเร็ดคชนกราบบังคมทูนพระกรุณา. ส้มเคดพระพุทเจ้า
หยหัวชงชาบเหตุดงน, ก็ชงพระปราโมทยยังนค. จึงมพระราช
ดำหริดให้ท้าวพระยาเณบค, แดพระหดวงขุนหม่นกรมชางทงหลาย,
ชนไปรับพระยาเ็ดคตอุปชราคคิควประเ็ด. ดงมายังกรุงเทพมหา
นคร. แดให้เ้าเ้าเนบระดับประดาโดยชดमारक, दलदमारक, काम
หย่างแต่ก่อน, แดให้ลคกคหย่นะ โรงนอกพระราชคัง, ชง
พระกรุณาให้คองการพระราชพรคังค, แดพิชได้บเวท, แดการมหรคพ.

ตั้งโทษการเบียดเบียนกำหนด, แล้วรับเข้ามาไว้ในโรงในพระราชวัง
 แดงพระปรีดิ์สำเริงพระราชทานนามกร, ชื่อเจ้าพระยาบรมมคเสนทร
 ฉัตรทิศ. แดพระราชทานเครื่องสุวรรณคชากร, ออัสการด้วย
 มหามงกุฎอันประเสริฐ, สำหรับประดับกายพระยาเสวกฤๅษณ์.
 แดชงพระกรุณาให้ขุนหมื่นผู้ใหญ่ในกรมช่าง, แดหีบทั้งหลายหีบ,
 ปกปิดกรุดำพระยาช่างเผือกนั้น. แดชงนายช่างผู้ดองกุนน, ก็
 ชงพระกรุณาโปรดเกล้าให้เป็นทูลหมื่นตามบรรพประเพณี. แดพระ
 ราชทานเครื่องยศแด่เสวกเงินตราตามตำแหน่ง, แดตั้งมคคพวก
 ชิงได้ช่วยในการช่างนั้น, ก็พระราชทานรางวัลถวญทุกคน, แด
 ชงพระกรุณาโปรดให้ตราภูมิคุ้มห้ามด้วยลัดปักคอกกรชนอนตลัด, แก่
 ผู้ดองตองพระยาช่างเผือกได้ทงหลายนั้น, แดให้ไปหยูทำกินตาม
 ภูมิตำแหน่งก่อน.

ส่วนขุนหมื่นผู้ใหญ่ชงอภิปาตพระยาเสวกคเสนทรนั้น, ก็
 ผัดตอนพระยาช่างให้ไว้ในภาดามนุ, แดให้รู้จักกิจต่าง ๆ, แด
 ชำราชากรทงหลายชงตองพระราชอาญาเป็นมหันตโทษจำไว้, หาญ
 ไคจะทูลขอมไคนั้น, ก็เขียนหนังสือบนจะให้ถึงของต่าง ๆ, แดเขา
 ทูลขอมไปให้แก่พระยาช่างเผือก ๆ รับเอาด้วยจงแล้ว, ก็ชู
 เขาไปถวายแด่เศด็จพระเจ้าหยหัว, เพื่อจะขอพระราชทานโทษด้วยไค
 ในขณะเมื่อเศด็จพระราชดำเนินมายังโรงนั้น. จึงตั้งเศด็จบรมพิตร
 พระพุทธเจ้าหยหัว, ก็ชนพระทกรบหนึ่งตั้งบนมาชงอ่านไคชาบคค
 ทงปวงแล้ว, ก็ชงพระมหากรณาแก่พระยาเสวกฤๅษณ์. แด
 ชงพระกรุณาโปรด, พระราชทานโทษให้แก่พระยาบรมมคเสนทรฉัตรทิศ

นน. ส่วนข้าราชการซึ่งเป็นไท้, แต่ได้พนไท้แด่กให้ตั้งของ
 ทงปวงแก่พระยาข้างเผือกตามหนังสือนน. จำเดิมแต่นั้นมา
 ราชการผู้ใดหนึ่งเป็นไท้, ก็มาบนเจ้าพระยาเดอ, เพื่อจะให้
 ขอไท้ให้เหมือนดั่งนน, แต่ชงพระกรุณาโปรดพระราชทานไท้
 ให้แก่พระยาข้างเผือกนนเป็นหลายครั้ง. พระบาทบรมนาถบรมบพิตร
 พระพุทธเจ้าอยู่หัว, ชงพระมหาบดินการ, แด่เดอคชดำ
 พลายพงทงกูเป็นบรมราชพาหนะพระทง. ครงนนพระราชกริดดาเตชา
 ภูภาพ, แด่ไฟลัดไปไนนานาประเทศธานีโยนอยทงปวง, บันดา
 อีราชปรบัถักเช็ดตามความพระเดชพระคุณเป็นอันมากน.

ตุลักราช 1038 ปีฉลูตรีถ. ชนนเจ้าพระยาโกธำธิบด้วย
 ดง, ชงพระกรุณาให้พระทวงขุนหมื่นแพทยทงหลายไปพยาบาล, แด
 ไรคนนนเป็นด้อยกาดแห่งชีวิตชย, กิ่งแก่นจกม. ดมเดอพระเจ้าอยู่
 หวมืออาคตณนาพระเนตรไว้ได้, ชงพระอาดยไนเจ้าพระยาโกธำเป็น
 อันมาก. แดเจ้าพระยาโกธำชุนเห็ดกคนนนเป็นลูกพระนม, แดได้รับ
 พระราชทานนมร่วมเดอมาแต่ชงพระเยาวนน. แดชงพระกรุณา
 พระราชทานชาปนะกิจตามหย่างเด่นาบดเด็ดเดอ, จงมีพระวรโองการ
 ตรีถปรักดำ, ด้วยท้าวพระยาเด่นาบคมนตรีมทงหลายว่า, พระยา
 แด่นทวงเจ้าเมืองเชียงใหมคค่านตอดวงเวาเป็นหลายครั้งเดอ, ยัง
 มีหน้าชากตบแขงเมืองคอรบอิกเดอ, แดเราจระพระยาเด่นทวง
 ไวนนมได้, จาจะยกพยุหะโยธาททานไปคเาเชียงใหมให้จงได้, ทาน
 ทงหลายจะเห็นเป็นประการได้ จงท้าวพระยาเด่นาบคมนตรีมทงหลาย
 ธิเห็นพรอมโดยพระราชดำทนน. ในปีฉลูตรีถนน. ดมเดอบรม

จากพระราชกำหนด, ข้าทูลละอองธุลีพระบาททงทลาย, ฝ่ายท้าน,
พลเรือน, กระเกณฑ์พลสามพันให้ยกไปตั้งค่ายตำบลที่ใกล้พระเนตร
โดยกว้างสามเดชน์, โดยยาวสามเดชน์สิบวา, แลให้ตัดไม้ไผ่มาตั้ง
ค่าย, เอาปลายปักกองให้สั้น, ขุดคูคั่นถมเป็นสนามเพลาะ, บั๊ก
ธจากหนามตามคันหุ้มพร้อมด้วย, ให้เจ้าเหี้ยมเคี้ยงพุ่มรังแก
สามนาถกา. ถ้าแต่เราไปเยี่ยมค่าย, หน้าที่ผู้ใดไม่เจ้าเหี้ยมใน
เพลาณ, ก็จะต้องโทษแก่ผู้คุมถึงสิ้นชีวิต. ส่วนเจ้าพระยาจักร,
กอลาใหม่, แลท้าวพระยาข้าราชการทงทลายได้แจ้งพระราชกำหนด
ดังนั้น, ก็ตั้งคอกใจกลัวยิ่งนัก. ต่างคนต่างเร่งกระเกณฑ์กันทุกหมู่
ทุกกรม, ในเวลานั้นได้พลสามพันแล้ว. ก็ให้ไปตัดไม้ไผ่มา
ทำเป็นเสาค่ายนั้นคนละสองท่อน. แล้วยกขนไปยังที่ใกล้พระเนตร
แบ่งบนหนาทันทงค่ายแต่ในเพลาถางคั่นวนนทุกหมู่ทุกกรม. แล
บั๊กเจ้าเอาปลายตั้งคั่น, เอาคั่นขึ้นต้น, ขัดกันเป็นกองแถวแต่
เบื้องบน. เบื้องล่างหนห่างกันไปเป็นอันมาก, แลกระทำการทงป้อง
พอรุ่งก็เจ้าเหี้ยม.

ในขณะนั้นขุนหมื่นเจ้าหน้าทงทง, เห็นเชิงค่ายทงทลายทาง
กันนัก, จึงบั๊กถามเอาตงคน, แลชกเจ้าเส้าหนึ่งในระหว่างอัน
หว่างนั้น. แลว่าอย่างแต่ก่อนเขาตามาคง, แลชิงเอาปลายบั๊ก
ตงคั่น, มีเคยเห็นทามาแต่ก่อน. จึงเจ้าพระยาโกศลก็ตั้งแก่เจ้า
พนักงานทงทลายให้เตรียมราชพาหนะ, แลเครื่องขัตติยราช
บริโภคทงป้องไว้รับโดยทางชลมารค, สัตตมารค, พร้อมด้วย
ทงรุ่งเช้าแต่พลสามนาถกา, เจ้าพระยาโกศลก็รับคั่งลงสู่เรือพระ

ทนงนพรัตนพมาณภานจนอดงกต, มหานาวาเวไชยนคือนำให้
 ไปด้วยเลือดคณัตร์พิศโปกจามร, บังพระสุริเยนทรบังแสงแข่งดลดอน
 ดลบัลลวด้วยอภิมุขมลายพรายพรรณ, กตคดกตงกันชิงมาดลาค
 ตามุโหลตารเจ็ดพันดกอรกคด้วยเรอกน, แดเรือท้าวพระยาข้าราชการ
 การทงทลายรายเรียงเป็นขันธ์, โดยชวนพยุหะบาตราหน้าหลังพร้อม
 เล็ด, ก็เหมือนดมเด็ดพระเจ้าหยหัว, อันดเด็ดพระราชดาเนินน.
 ครนได้สุภะเรกต์, ก็ให้ตนกองชย, ประโคมแดรดังชฎิรยางคคณตร,
 ดันนภาทลกกกกองงดองชนรโครมครนเพยงพนนทธารจะทลาย, ให้
 ชยพยุหะบาตราคดลดอนเดอนตามชวน แท้เห็นแน่นไปโดยชด-
 มารค, トラบเทอင့်ทประทบคายนพะเนยค, เจ้าพระยาโกส่าธิบด
 กชนจากเรือพระทง, ดลคยงพลบพลอนเป็นทราชาอาสัน, เดียรคาล
 ด้วยท้าวพระยาข้าราชการทงปวง, แดดลอมโดยซ้ายขวาหน้าหลัง.
 แดวกชนช้างพระทงบรมราช คชาวรลาร ควประเดิตเพร็ดพร้อม,
 ด้วยเครื่องสูงแดทงฉานทงชย, ดูได้ไฟโรจน์ด้วยท้าวพระยาเดนา
 บด, พริยโยธาทานแท้เป็นขันธ์, โดยชวนบรมราชพยุหะบาตรา
 สดลมารค, เดยบคายไปจ่งเห็นไม่เดาคายดาหน่ง, บกเอาคณดง
 คณ, ก็ให้หวควเจ้าหน้าทนนเขามา. แดจถามว่า, ท่านกระทำ
 ดงนจหรือ, เจ้าหน้าทกราบเรียนว่าจ. เจ้าพระยาโกส่าจว่า,
 ควท่านละเมิดมิได้ทำตามพระราชโองการแห่งเรา, โทสท่านถึงคาย.
 แดวกให้ประหารชดเดย, แดให้คคเอาดีดะเดยบไวทปลายไม่เดา
 คายฉาน. แดวกคณดงลเรือพระทงกตบเขามาขมยงพระราชวง.
 เจ้าพระยาโกส่าทวกรณ, เพอจะให้คทงทลายเช็ดขม. คราม

อำนาจอาณาสิทธิ์ขาดในราชการงานสงครามนั้น. ครั้นมาถึงพระราชวัง
 กษณเฝ้าสมเด็จพระพุทธเจ้าใหญ่หัว, ถวายพระราชโองการอาณาสิทธิ์,
 แด่พระเจ้าตากสินเสวยแล้ว, ก็กราบทูลแสดงการทวงปวงซึ่งไปของ
 ดักรุ่นให้ขาดสิ้นทุกประการ. แล้วจึงคมทูลพระกรุณาขออาสาไปตีเอา
 เมืองเชียงใหม่มุ่งหน้าถอย.

จึงพระบาทสมเด็จพระบรม บพิตร พระพุทธเจ้าใหญ่หัว ตรัสได้ซึ่งฟังดัง
 นั้น, ก็ทรงพระโสมนัสดำหริดดินแดนเจ้าพระยาโกษาเป็นอันมาก.
 แล้วกรมพระราชโองการตรัสเห็นเกล้า, โปรดให้เจ้าพระยาโกษาธิบดี
 เป็นแม่ทัพหลวง. แต่ให้พระยาวิชิตภักดีเป็นยกบัตร, พระยา
 สุรินทภักดีเป็นยกกาย, พระยาดุรราชเดโชเป็นกองหน้า, พระยา
 สุรสงครามเป็นกองหลัง, ก็อพยพมาพาดนักเดินเท้าทางหลาย,
 ยกขึ้นไปที่เชียงใหม่. ครั้นถึงอรุณมาสัปดาห์ศักดิ์, ได้มหา
 สวรรค์พิชัยเรือกัด, เจ้าพระยาโกษาธิบดี, แด่ท้าวพระยานายทัพนาย
 กองทั้งหลาย, ก็กราบทูลบังคมลาของทัพบกเรือไปจากกรุงเทพ
 มหานคร, โดยลำดับขบวนรถ ดักรุ่นมา. ไปพร้อมทัพหน้าเมืองเกิน,
 แล้วก็ให้ตรวจจัดกองทัพแยกกันออกเป็นหมวดเป็นกอง, ตามพิชัย
 สงครามพร้อมแล้ว, ยกพลไพร่ราชทหารขึ้นไปโดยวิถีถ้ำดงมารดคราบ
 เทาถึงเมืองนคร. แด่หยดทัพขบวนตั้งค่ายมั่นหยุดใกล้เมืองนั้น, ฝ่าย
 แด่ท้าวพระยาเจ้าเมืองนครกับออกหนึ่งร้อยขึ้นไปยังเมืองเชียงใหม่
 แด่พวกแต่งค่ายค้ำประตูหอรับ, แด่ตรวจตราจัดพดทหารขึ้นประจำ
 ระวังรักษาเชิงเทิน, บัองกันเมืองตามตามแนบ.

ส่วนกองทัพไทยยกเข้าแหกหักเอาเมือง, ชาวเมืองรวมฝูงของ

กันด้วยทวนหยุดดำมวน. ครั้นเห็นเหตุอภางทจรคอส, ก็เทครัว
อพยพออกจากเมืองหนไปยังเมืองเชียงใหมบ้าง, บางก็ออกหากอง
ทัพ ทพไทยได้เมืองนคร, แดได้ช้างมาเครื่องดำคราฐ, แดดาว
ชดเชยเป็นอันมาก, ก็ยกคานน้อยบ้านไทย, ตามระยะราชทางชนไป.
พตดาวคานทานมิได้ก็แตกฉานพ่ายหนี, แดคตาคันได้ก็ไดคานนน,
ด้วยอำนาจอภางทจรเจ้าพระยาโกธำธิปัตแม่ทัพหลวง. ครังไปตอง
ดักคานพะเนียด, แดคนทงหลายเขตขามครามกตวแตกรงนมา,
จะว่าราชการดังใดในงานสงครามทงปอง, ก็ดีทชชาติดำเหรีดได้ด้วย
อำนาจดังนนทุกประการ. แด้วยกพหะโยธาหนชนไปคเมืองดำพูน,
แดให้คักคยดอมเมืองไว้.

ฝ่ายท้าวพระยาเสนาดาวเจ้าเมืองดำพูน, ก็กระเกณฑ์พตทหาน
ชนประจำรักษาทรงเทนปราชการบองกันเมือง. กองทัพไทยก็ยก
เข้าบายบ้นปด้นเขาเมือง, พตดาวชาวเมืองรบพ่งคานทานหนีได้
เจ็ดวัน, แดคองดำคราฐชาดักบาดเจ็บตมตายนนมาก, หนี
เหตอภางทจรคอส, ก็แตกฉานพ่ายออกจากเมืองในเพตากลางคัน,
แดหนีไปยังเมืองเชียงใหมบ้าง, บางก็หนีเข้าป่าแดออกหากองทัพไทย
เป็นอันมาก. ทพไทยได้เมืองดำพูนได้ได้ช้างมาเครื่องดำคราฐคน
ชดเชยมาก. แด้วยกชนไปคเชียงใหม่. ในขณะเมื่อทัพไทยได้
เมืองดำพูนนน, พระยงแสนหลวงก็เสียดใจ, จึงแดงกองทัพไทยก็
ออกไปคักคยรบโดยระยะราชทางชนมา, คราบเท้างเมืองเชียงใหม่
เป็นหลายแห่ง, แดให้คักแดงคักคย, บักชวากหนามคานทานอง
ดักพร้อมเด็ด. ล้วนกองทัพไทยก็ยกเข้าคักคยคาวทงหลายอันออก

มาตกรบหน, แต่ได้รบพุ่งกันถึงโรมรันพันแทงทุก ๆ ค่ายน, พต
ดาวต่อรบด้านทานมิได้, ก็แตกฉานไปจากค่ายแตกพ่ายหนีกลับเข้า
เมืองเชียงใหม่.

พระยาแสนหวดงเจ้าเมืองเชียงใหม่, ก็ให้แสนท้าวแสนดาว
ทงปวงตรวจจัดพททานชนประจากรักดาหน้าทงเทินปรากฏาโดยรอบ,
ประกอบด้วยเครื่องสรรพอาวุธ, บนไทยบนนอยทงปวงกันเมืองไว้. แต่
กองทัพไทยได้ค่ายรายทางทงหลายแล้ว, ก็ยกติดตามเข้าไปตงค่าย
ดอมถงชานเมือง. จึงเจ้าพระยาโกธำรบดีแม่ทพหวดง, ก็ให้พต
ททานก่อกำแพงโอบเมืองเข้าไว้ก่งหนึ่ง, ในด้านข้างทงก่งหนึ่งแห่ง
เมืองเชียงใหม่. แล้วก็ให้ตงค่ายหวดงแตกค่ายหน้าทงหลายดอม
หยาในทนน.

ส่วนพระยาแสนหวดงเจ้าเมืองเชียงใหม่, ก็ให้ท้าวพระยา
แสนดาวยกกองทัพออกไปตีทัพไทย, อันมาตงตอมหยาเป็นหลาย
ครั้ง. พตททานไทยเข้มแข็งในการสงครามยังนง, มิได้ทงถอย,
แต่ได้ยชนะกันเป็นสำมาถ. พตดาวตงลำตราวรบดาเจ็บตมตายก
มาก. มีอาคต่านทานก่าตงตักพตททานไทยได้, ก็แตกฉานพ่าย
เข้าเมืองทุกครั้ง ๆ

ฝ่ายเจ้าพระยาโกธำรบดีแม่ทพ, ครนเห็นการพจจะหักเอาเมืองได้
แล้ว, ก็แต่งหนึ่งด้อยบอกโดยการอนได้รบพุ่งทงปวง. เห็นพจจะเอาชัย
ชนะได้แล้วใหม่เร็วด้วยตบด้ามมาถตงไปกราบทูนพระกรนยังกรุงเทพ
มหานคร. จึงพระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัว, ครกชมน
เหตุดังนี้, ก็ทรงพระปราโมทยยังนง. แล้วทรงให้ท้าวพระยาขุนนคร

ตั้งคาหนกทพพตพตหายในทนน. จังลัมเค็ดบรมบพิตรพระพุทเจ้า
 หยุหัว, กัมพระราชดำหริคใหม่ตราคอบชนไปยงกอนทพว่า, ทพ
 หตวงดีเค็ดพระราชดำเนนยกมาช่วย, กอนทพทลอมเมืองเชียงใหม่
 นนไหตอมมนไวหยาเพงทกเอาเมืองกอน, แต่ให้ค้อยทาทพทวง
 ภาว่าจระลัดเค็ดชนไปถัง, จังจระหิกเอาเมืองค้อยพายหลัง.

ฝ่ายเจ้าพระยาโกธ่า, แต่ทวพระยานายทพนายกองทงหลาย,
 ไคแจ้งในทงตราคังนนแต่, ก็ไหคองค้ายหลวงแต่ทพทลอมพตไค
 คอยรบลัดเค็ดในทอนลัมคอง. แต่กัไหกราบทนเชนลัดเค็ดพระราชดำเนน
 ชนมายงเมืองเชียงใหม่. จังพระบาทบรมบพิตรพระพุทเจ้าข้างเผือก,
 ก็ลัดเค็ดค้อยทพหยาตราโยธาทพทวงชนไปถังเมืองเชียงใหม่. แต่
 ลัดเค็ดค้อยทพหยาตราโยธาทพทวงทพทลอมลัดเค็ดคอง. จังเจ้าพระยา
 โกธ่ารบ, แต่ทวพระยานายทพนายกองทงหลาย, ก็มาผ่าน
 ค้ายหลวงกราบทนขอราชการทงปองไหชาบ. แต่กัแควตลอมรกลัด
 พระองคไคยรอบ. แต่เอาแรงข้างมาพทานิกร, เคินเท้าไหหาย
 เหนคเหนอยเมื่อยถาดาบากกาย.

ฝ่ายลาวชาวเมืองเชียงใหม่ทงหลายคานค้อยทพไทยมิได้, ก็ไห
 ครนความชามกอดลัดคองไปถังทงเมือง. แต่พระยาแฉ่นหลวง
 เจ้าเมืองนน, ก็ลัดคองคองทพไทยยงนค, จรวบหวัคหวัค
 ภาถงทจระคานทานไค, จระหนกเหนไมพน. ครนจระออกคองนอม
 ยอมถวายเมืองแต่, ก็ถวควย. ไคทวความชวคตบคตคองทงหลาย
 ทงแต่, ไคจันจคคองความคตมวทจระทวประการไค, กนจระลัด
 แต่เมืองไคความชว. แต่กัจระจระจวชคตคองทง, ก็ทจระช่วย

ให้พญ. จึงบอกหนังสือขึ้นไปยังเมืองอู่ระลอกของทพไหยกลงมา
ช่วย. แล้วโดยนั้พตด้านยงได้ยงข้างมาพตพตเค้นเท่าแห่งชาล็ก,
กักกองโกตาทดหนกน, ก็ให้ชนคูนพระเจดย์ให้ยอนประคิถถาน
หัยนระกลางเมือง, จึงเหนรพตขางมาชาล็กเป็นอนมาก, ยกหนุ
มาตงค้ายให้หัยใหม่ในทิดอาคเน, ก็ยงลัดคังตจใจกลวทพไหยยงหนก.
จึงเร้งให้ตจแก่งการบองกนเมืองทงกลางคณกลางวันเป็นล่ำมาด. แด
ให้เขาไม่ซุงทงหลาย, มาผกแขวนรายไวทบนไบได้มากำแพงเมือง
นโดยรอบ. แดจะโตคตให้ตจตงไปทบชาล็ก. แดให้ตจกระ
คจกรวดชายปุนผง, แดเคยวนามนยางไวใหรอนจงทุก ๆ หนาท,
ล่ำหรับจะหว่านซัดล่ำตราดเทตงไปให้กคตองชาล็กตมตาย, ชนระเมอจ
ยกเขามาบ้ายนกำแพงปด้นเขาเมอชงน, หยาให้ทาการได้ถนิต. แด
จัดเจงการทงปวงไวพรอมลัด, แดกคยยกองทพเมืองอู่ระจยก
ตงมาช่วยหรือปรการไค.

ฝ่ายพมาเมืองอู่ระ ไคเจงใน หนังสือบอก เมืองเซียงใหม่คงน
แด, ก็ให้คตเซตขามกรามผมอดจไทยยงน, แดมีอาคตงมาช่วย
เมืองเซียงใหม่ไค. ในขณะทพตงมาตงหัยไคเจคณ, พอรพต
ขางมาหาขเทนคเทนอยเมอยตาแด. จึงเจ้าพระยาโกล่ำธิบคกรวย
ทพพรธนา, จจะอยยกเขาแเทกหกเขาเมืองเซียงใหม่. ดมคัด
พระเจหัยทอกลคทรดไหพระโหรหาเรกส. แดวมพระรราชกำหนด
ให้ทวพระยามชนนคณายทพนายกองทงปอง, ตรวคจขางมาพต
พตเค้นเท่า, แดททวนคณคมวราชทงหลาย, ไหพรอมไคเคในทวน.
แเดกะทำนไคนอยไหยกจพนชนล่ำหวัจจะบ้ายนปด้นเมือง. แด

ซึ่งชาวทงหลายนั้น, ก็ให้ทาเกือกหนึ่ง, เสื้อหนึ่ง, หนาร้าหนึ่ง, ได้ครบทุก ๆ ตัว. แดพลโยธาหนน, ก็ให้ตกแต่งกายด้วยได้ หมวกแตรเสื้อแตรรองเท้าด้วยหนึ่งเส้น. แดให้ปูนดินชนเป็นบ่อม ตั้งเทียมกำแพงเมืองในท่มเมืองทงลำน. แดหว่างกลางทงลำนนั้น, เป็นหกแห่งด้วยกัน. แดให้เอาบันไหยชนคางจก้างเข้าไปตามเชิง เทนเมืองจกทุกบ่อม, หย้าให้ชาวเมืองหยูกลำนนาทได้ถนัด. เร่งจัด แฉงตกแต่งเตรียมการทงปวงให้พร้อมไว้งทุกหมวดทุกกอง. แด กำหนดคนคนเพดาด้อยพานิต ให้คอยคุดทงทคองพดเป็นลำนคน เรีกัดอนจะยกเอาหกเอาเมืองหนน.

จกทาดพระยามขุนครนายทพนายคองทงหลาย, ได้แจ้งพระราช กำหนดคนหนน, ก็เร่งตกแต่งเตรียมการทงปวงไว้พร้อมเด็ดเด็ด. ก็คอย คุดคองพดซึ่งเป็นลำนคนเรีกัดหนน. ครนถึงลำนกวรวิชัยเรีกัดเพดลำนยาม, จกพระราชครู, พระครูปโรหิตาจารย์, กอนเซนลัดเคิดพระบาทบรมนาถ บรมบพิตรพระพุทธเจ้าหยหัว, ชงมูรชากิเล้กถวายอาลัยรพาทอวยชัย. ล่มเคิดพระเจ้าหยหัว, กัดคองเครื่องดีรวาชอถงการดีรวพารณลำนหรว บรมกัตถ, ลัดเคิดประเวธงานพระราชดังครามลัดเคิดเคิดชนเกยคอย เรีกัด. พอได้คุดมเรีกัดพระโหราธิบดีกตณคองชัย. เจ้าพนักงานประโคม แดเวธดังครุยาคคนคองกตองกกกองกาหตณรนาท พระบาทบรม บพิตรพระพุทธเจ้าชางเผอก, กัดเคิดชงชางคณพดายหกลับทัด, เป็น พระคชาธารอนอถงการคองเครื่องดัง. แดทงณนทงชัยคได้ไฟโรจน คอยชางคองชางกนแซกแรงดังคค้ายคองคองคอง, อนทวดเจนนาคพวย

โยธาทพพรวิมลพรพรมหอมดมดีเค็ดพระราชดำเนิน. แต่ดำหัด
ให้จุฬเพ็งพฤษเป็นดำคนเรียด.

ฝ่ายท้าวพระยานายทพนายกองทงปวงเห็นดวงพุดงน, กษบ
พดชาโยธาทนทงหลาย, ด่วนแต่งกายสวมได้เครื่องหนังมอกอหอก
แดง, ดำหัดรับไม้ซึ่งแดงเชนถือได้ฝ่าโพดำแฟ้ม, ดำหัด
จะบองกันกวดชายปณผางนายนางอนรอน, ซึ่งชาวเมืองจะชดวาด
เทลงมานนทงทงทง. แต่ให้ด้นนบดอดีพดดำเนียงเคียงคองกตอง
ดัดทงนดเทอน, เพียงแผ่นดินจะไหว, ยกเข้าไปจะแหกหักเอาเมือง
ทงทงทง. จงดมเค็ดบมบพิตรพระพุทเจ้าหยหัว, กัดเค็ดมาหยดขึ้น
พระชาร, มีพระราชโองการตรัดให้ท้าวพระยานายทพนายกองทง
หลาย, ชบพดทงนเอานันไดนอยให้พดก่าแพงเมืองบายนชนไป.
แต่ให้ทงนบให้ระดมเข้าไปตามเชิงเทนเมืองนทงทงทงทงทงทง.

ฝ่ายพดดาวชาวเมือง ซึ่งรกดำทงทงเชิงเทนปรากทงทงทง,
กตองบนให้ดมค้ายเป็นอนมาก, แต่ดำนทงทงทงได้กตองงไปจาก
ทงทงทงทงทงทงทง, แต่ดัดเชอชงผูกไม่ชงแวงนไวดม
ไบดีมก่าแพงนให้กตองไปทงทง, บากทงทงชดกวดชายปณ
อนรอน, แดรดดวาดเทนมนเค็ดคตองไปให้กตองพดชาดกอนบายน
บมทงทง, แดดอวบบองกนเมืองนเป็นดามก

ฝ่ายพดทงนไทยทงทงไม่ชงดวยปลายหอกปลายทง, แดมก
ดมกทงทงทงทงทงทง, แต่เอชนได้, ฝ่าโพดำแฟ้ม
ทงทง, ชบบองกันกวดชายปณผางอนรอน, แดนมนนยงเค็ด
ชงชาวเมืองชดวาดเทลงมานน, ให้กตองเค็ดนอยพดทงทง

แดงตทหานไทยแล่นหนึ่งมั่งจะทอดอย, เยียดยัดหนุนหนึ่งกันเข้าไป,
 คุกคั่นในท้องพระมหาสมุทร. ชาวเมืองลี้ดจะต้านทานได้, ก็ชน
 บนนันได้บายบันกำแพงเข้าไปได้ในเมืองพร้อมกันทุก ๆ หนาท. แดง
 ก็ได้พิศาคำพูดชาวเมืองทั้งหลายด้นคายเป็นอันมาก. แดงได้เมือง
 เชียงใหม่ในเพลารุ่งอรุณน. แดงก็โอบพระยาแล่นหลวงเจ้าเมือง,
 แดงครุภรรยาพาตัวลี้ดได้. แดงได้ครุคตแล่นท้าวพระยา
 เล่นาบตทหาน, แดงครอบครวพยพชาวเมืองทงปวงเป็นอันมาก.
 ได้ชาวมาแควองดำตราขบหนีบนน้อยแต่ตั้งของต่าง ๆ ก็มาก. แดง
 ก็คุมครอบครวตั้งออกไปยังค่ายหลวงลี้ด. จึงเจ้าพระยาโกศลขบ,
 ก็จัดรวรคเอาบุตรเจ้าเมือง, แดงครุท้าวพระยาเล่านาตทหาน
 หมดรูปอนงามน, เขามาถวายด้นเค็ดพระเจ้าห้วยหว. แดงก็ขง
 เลอกบุตรเจ้าเมืองไว้เป็นนางพระดนม. แดงซึ่งบุตรแล่นท้าวพระยา
 ทงหลานน, ก็ขงแจกพระราชทานให้แก่ท้าวพระยานายทพันายกอง
 ทงปวงทวกัน. แดงเค็ดประทบขบขงห้วยทน, ประมาณสิบห้าแฉก,
 กวาวเมืองจะดงบ, ก็ดงไปบานเมือง. แดงหัวเมืองทงหลานขง
 แก่เมืองเชียงใหม่เป็นปรกคิแล้ว, จึงเลิกททหลวงกวาดเอาครอบครว
 ดาวขเถทงหลานทคไค, ก็เค็ด พระราชดำเนน กลับมาโดยทาง
 ดงรวรคโลก, ก็เค็ดประทบแรมห้วยนเมืองลี้ดไรทยลี้ดห้วยน. แดง
 ดำหวัดให้กองทท้าวพระยาหัวเมืองปากใต้ทงหลานดงทนมแล้ว, คุม
 เอาช้างมาพดเดินเท้าอนน้อยเจ็บทุกภาพ, แดงครอบครวดาวขเถ
 ทงหลานอนคไค, แยกไปดงทงท่าเรือเมืองกำแพงเพชรแล้ว, ก็
 เค็ดกรวพดททหลวงจากเมืองลี้ดไรท, มาโดยด้นคัมมารคคิ.

ถึงเมืองพระพิณโลก. แล้วได้โปรดพระราชดำเนินไปยังพระอาราม, วัด
พระธรรมมหาราชคฤหาสน์การพระพุทธปติมากร, พระชินราช, พระ
ชินสีห์, ด้วยเบญจางคประดิษฐ์. แล้วกระทำมหาสักการบูชา, แล้วเดินการ
มหรสพสมโภชสามวัน. แล้วได้โปรดประทับยังหุบเมืองพระพิณโลก
เจ็ดวัน, จึงดำหริทให้กองทัพยกแยกกันไป. แล้วได้โปรดพระราชดำเนิน
จากเมืองพระพิณโลก, มาโดยชลมารคด้วยพระชลนิมาน, พร้อม
ด้วยเรือท้าวพระยาเสนาบดีพริยโยธาหาญ, แห่แห่นเป็นขบวน, โดย
ชลอนพยุหะบาคราหน้าหงส์แล่น. ก็ได้เสด็จถึงกรุงเทพมหานคร
ทวารวดีศรีอยุธยา. แล้วได้เสด็จขึ้นสู่พระราชวังบวรสถานมงคล. ซึ่ง
พระกรุณาพระราชทานรางวัลแก่เจ้าพระยาโกษา, แด่ท้าวพระยานาย
ทัพนายกองทั้งหลายเป็นอันมาก, ตามลำดับฐานะศักดิ์.

จำเดิมแต่นั้นมาพระราชกิริยาเดชะนุภาพแห่งพระบาทสมเด็จพระ
พระพุทธเจ้าอยู่หัวอชาปราชิตไปทั่วทิศานุทิศ. ประเทศธานี
น้อยทวยหน้าศศิตราศักดิ์กร, ก็ตั้งยบด้อมนครนราชมพระเดชพระ
คุณเป็นอันมาก, มีอาดกระทำการยบทาต่อพระนครศรีอยุธยาได้. กรุงเทพฯ
มหานครทรงหนักแน่นดุจขัณฑ์ขัณฑ์.

ในชนวนพระเพทราชาจางวางกรมช้าง, เป็นชาวบ้านพลูหลวง
แคว้นเมืองสุพรรณบุรี, มีบุญบารมีมาก, แด่กระทำราชการขึ้นชำนาน
ในการสืบเสาะราชการแกล้วกล้าขยัน. แด่ยกมณเฑาะในสงคราม, กระทำ
ความชอบมาเป็นหลายหนแล้ว, ได้โดยได้ตั้งนางพระราชมารดา
กรมเมืองเชียงใหม่ด้วย. ดั่งได้พระพุทธรูปเจ้าอยู่หัว, ซึ่งพระกรุณา
แก่พระเพทราชา นน แด่สมเด็จพระราชดำเนินมาจากเมือง

เชียงใหม่ พระองค์ได้เสด็จตั้งอาศน์ด้วยราชธิดาเจ้าเมืองเชียงใหม่.
นางงามนักชงครรภขนา, ซึ่งพระกรรณดะยายพระทัย, จึงพระราช-
ทานนางนั้นให้แก่พระเพทราชาแล้วด่าทอว่า, นางสาวคนนมครรภขนา
มา, เราจะเขาไปเลี้ยงในพระราชวัง, ก็คิดจะยายแก่พระสันมทงปอง,
แต่ท่านจงรับเขาไปเลี้ยงไว้ในบ้านเกิด. แดพระเพทราชากรับพระราช-
ทานเขานางนั้นไปเลี้ยงไว้ในบ้าน.

ครั้นถึงบ้านจันทวดี, ส้มเค็ดบรมบพิตรพระพุทธเจ้าหยหัว,
ได้เสด็จพระราชดำเนินไปในมัสการพระชินราช, พระชินสีห์แห่งเมืองพระ-
พินิตโลก. พระเพทราชาที่พาเขานางสาวมครรภขนาไปตามเสด็จด้วย
ถึงตำบลโพธิ์ประทับช้าง, พอดีครรภนางนั้นแก่ถนัดมาได้ไกรสด,
นางก็ประสูติบุตรชาย, กอบด้วยดีวิวัฒกตณะเป็นอันดี, บิดาให้นาม
บัญญัติชื่อเจ้าเคอ. ครั้นหยูกอัยริความแล้ว, ลี้ด้าคนเขา
พระเพทราชาว่าเป็นบิดา, แดรักไกรสดนี้คิดพินจนวญจนาชน. กัม
ดัดบัญญัติแกดอกล่าอาดหานยงนก. จึงพระเพทราชาให้นาเอนายเคอ
ผู้บุตรเลี้ยง, เข้าไปถวายตัวเป็นมหาดเล็ก, แดให้กระทำราชการ
สนองพระเดชพระคุณ. ส้มเค็ดบรมบพิตรพระพุทธเจ้าหยหัว, ก็ซึ่ง
พระกรรณภาพแก่นายเคอมหาดเล็กนั้นเป็นอันมาก. นพพระราชดำหริ
จะใครให้เจ้าเคอรับตัวว่าเป็นพระเจ้าดกเทอ. แดซึ่งพระกรรณดำหริให้
เจ้าพนักงานรับเอาพระธิดามาตั้ง, ก็ซึ่งต้องพระธิดา. แดอดกพระหัด
คตเวยภนายเคอมหาดเล็กเข้าไปให้โสดพระองค์. แดอดกคำหริคว
ของจตุเวไนภรรยเกิด. นวยเคอมหาดเล็กนั้น ก็อดานเข้าไต้ของ
พระธิดาด้วยพระองค์, ก็เห็นเงาเหมอนตงนม แดอดกพระราชโองการ

ครัดถามว่า, เองเห็นรูปเรากับรูปของเองนั้น, เป็นอย่างไรกันบ้าง.
 จึ่งนายเดอมหาดเด็กกราบทูลพระกรณาว่า, รูปทั้งสองอันปรากฏอยู่ใน
 พระฉายนั้น, มีพรรณอันถนัดตาถึงกัน. สัมผัสได้พระเจ้ายหิว
 ครัดได้ซึ่งฟังดังนั้น, ก็ซึ่งเมตตากรุณาภาพแก่นายเดอมหาดเด็ก, ซึ่ง
 เป็นพระราชบุตรน้อย. ซึ่งพระกรณาคำหวัตรราชทานโอวาทา-
 น์สั่งแต่ใช้ในกิจราชการทั้งปวง, แด่พระราชทานเลื้อยขาวของ
 เงินทองเป็นอันมาก.

ส่วนนายเดอมหาดเด็ก, กรูทอว่าเป็นพระเจ้าลูกเธอ, โดยพระราช
 อุบายในวันอันต้องพระฉายนั้น, แด่บังเกิดทศกัณฐะขึ้นเป็นอันมาก. ก็
 บริโภคโภชนาหารในพระสุพรรณภาชนะอันเหลือด้วยนั้น. แด่เอาพระภูษา
 ซึ่ง, ซึ่งเจ้าพนักงานตากไว้บนมานั่งห่ม, ผู้ใดจะว่ากล่าวกัมพิ้ง. แด่ทำ
 ดังนั้นเป็นหลายครั้ง. จึ่งเจ้าพนักงานทูลถวาย, ก็เอาเหตุขึ้นชนกราบทูล
 พระกรณา. สัมผัสได้พระเจ้ายหิวครัดได้ซึ่งฟังดังนั้นก็มิได้ถือ. คำหวัตรว่า
 โอเคื่อนมันบ้า ๆ หนุ่ย, หนุ่ยก็อมมันเถย, มันชอบใจดังของทนน, จึ่ง
 บริโภคนั่งห่มตามทนนเกิด.

จำเดิมแต่นั้นมานายเดอมหาดจะปรากฏาเอาดังใด, ก็ถือเอาดังนั้นทุกประ
 การแฉะได้ผู้ใดว่ากล่าวนินทาได้. ในขณะนั้นซึ่งพลายด้อมคดหนึ่ง,
 เป็นช้างเพชรคุดดำหวั่นคำคนโทดังตายร้ายกาจยิ่งนัก. ถ้าแต่คนมัน
 แด้ว, ถึงหมอยซึ่งผู้ใดทศกัณฐะเข้มแข็ง, ก็มิขาดล้ามาจะเข้าไปดงน้ำได้,
 แด่ผูกคอต้งไว้ที่โรงมน. ครั้นหุ้มนางหนึ่งนายเดอมหาดเด็กเห็นดังนั้น,
 ก็ไปยังโรงช้างพลายด้อม, แด่จะชวนพลายด้อมเอาไปดงน้ำให้ดังได้.
 หมอยความทางพลายหุ้มกัมพิ้ง. แด่ชวนกับเขาจากคต้ง, แด่จกชน

เขาไปลงน้ำได้โดยสะดวก, ด้วยบุญญาเปนมหัสจรรย์, แลอาณภาพ
 สรรพเวทมนต์คาถาวิชาคุณ, อันภาวนานั่นด้วยดี, จะได้เป็นอันคลายน
 หามิได้. ส่วนพระหลวงขุนหมื่นกรมช่างทองหลายกเขาเหตุณชนกราบทูล
 พระกรุณา. สมเด็จพระเจ้าหยู่หัว, ครัดซ้ำเบเหตุดงนน, กัดกพระทัย.
 จึงดำหริตให้กรมช่างทองหลาย, ผู้ช่างฟังหลายเชือก, พร้อมไปด้วย
 เชือกบาดเร่งรีบไปช่วยโดยเร็ว. พอนายเคื่อเขาช่างพลายล่อมไปลงน้ำ,
 แลวกกลับขึ้นมาถึงโรงได้โดยปรกติ, แล้วยกไวนะโรงคังเก่า. แล
 กรมช่างทองหลาย, ก็กลับเขาเหตุมากราบทูลพระกรุณาให้ซ้ำ. พระบาท
 บรมบพิตรพระพุทธเจ้าหยู่หัว, ครัดซ้ำเบเหตุดงนนนายเคื่อช่าง
 พลายล่อมได้, ปราดจากภยันตรายดงนน, กังขงปรีดีไสมันต์, จึงดำหริต
 ให้หานายเคื่อมหาดเล็กเข้ามาเฝ้า. แล้วยกมพระราชโองการครัดว่า, ตัว
 เองซึ่งช่างแกดวกดาเข้มแข็งนัก, เองจึงเป็นหลวงสรัดกัด, ไปช่วย
 ราชกรับดาแห่งเองในกรมช่างเกิด. จำเดิมแต่นั้นมานายเคื่อเป็น
 หลวงสรัดกัด, กระทำราชการสนองพระเดชพระคุณช่างกรมช่าง.

ครั้นนั้นพระบาทบรมนาถบพิตรพระพุทธเจ้าหยู่หัว, ถัดเกิดพระราชดำ
 เนินขนไปยังเมืองดงบุรีเมืองๆ. แลได้เกิดไปประพาสตามสระแก้ว. แล
 ให้กระทำพระราชวงษ์เมืองดงบุรี. แลได้เกิดดำรงพระทัยหทัยในทนน.
 แล้วยกเกิดพระราชดำเนินไปประพาสชมพนัสนิพนาวรรณพิลาต, ดิขเวต
 วิไลด้วยพรรณรุกชชาติ, วัฒนระหงโรโถนแถดเถื่อนทรลยา, สรรพ
 ด้วยถักนบักดานานา, ถัดจตุบาทบันเท่งละเล้งตานพระทัย. แลทรง
 พระกรุณาดำหริตให้ทูลกลองปากจันออกจากสระแก้ว, ครุดิลาขยับเป็น
 อนันต์. แลให้ขุดเป็นคลองไร่นามาแต่ทะเลชุมด้วย. ความเท่าถึงคลอง

ปากจันละแก้วน, แล้วให้ตงพระนเวิลไว้ในทนน. แลได้เดินไป
ประพาสตำบลนนเมือง ๆ. แล้วได้เดินกลับยังพระราชวัง. แต่เมื่อ
ถพบรักกันผู้ล้าราณ, เป็นพระบรมราชินีเวิลสถานชนในคร่งนน.

จึงได้เกิดบรมบาทพระนารายณราชูปถัมภ์พระพุทธรูปเจ้าหยั่ว, ก็
มีพระราชโองการดำหัดตั้งเจ้าพนักงาน, จักรการก่อพระมหาปราสาท
สองพระองค์. ครั้นได้แล้วพระราชทานนามบอญค, ชื่อพระทง
สุธาสุวรรณของคหนึ่ง, พระทงหรณมหาปราสาทของคหนึ่ง. แล้ว
พระกรุณาให้ประดิษฐานพระอุโบสถ, วิหาร, มหาธาตุ, เจดีย์, แลได้
สถาปนาในอารามทงหลายทงจังหวัดเมืองถพบรัชารคปรกนน, ให้ถก
ชนตงแก่แล้ว. แลพระองค์ได้เคยหย่นเมืองถพบรในเหมนค
แต่คิมหันค, แลได้เคยตงมาประทับหย่นกรุงเทพมหานคร. แต่
เทลังถอสรค. ได้เกิดพระเจ้าหยั่ว, ได้เกิดโดยสุธาสุวรรณค
ถอถราชนเมืองถพบร. แลพระนครสุธา. เป็นสุธานคชยงก.

พระบาทบรมพิตรพระพุทธรูปเจ้าหยั่ว, มีพระราชโอรสของคหนึ่ง,
ชงพระนามเจ้าพานอย. ครั้นได้เกิดแล้วพระราชทานพระนามชอเจ้าพ
อภยทศ. แลชงพระกรุณาโปรดให้หย่นพระตำหนักถงถง แลพระองค์
มีพระราชบุตรของคหนึ่ง, ชงพระกรุณาโปรดให้เป็นกรมหลวงโยธาเทพ
แต่ชงได้เกิดพระบรมราชภคนน, ชงพระกรุณาโปรดให้เป็นกรมหลวง
โยธาทิพ. แลได้เคยหย่นพระตำหนักคกในพระราชวัง.

คร่งนนพระยาอริราชเณทรธรง, กระทวราชการคความชอบมากชง
พระกรุณาโปรดให้เลื่อนทชนเป็นเจ้าพระยา, แลให้บงคบราชการจกคค
นายก แลชงพระกรุณาโปรดให้พระยารามเดโชชกไปคชงเมืองนคร-

ในพระราชวัง, แดงกนกนงวาราชการในทนน. แดงหลวงสรศักดิ์เห็นได้,
ก็เขาสกเขาปากเจ้าพระยาวิชาเยนทรพนทกตองซี, แดงกन्हออกไปยัง
บ้าน, แดงเรือเร็วรับตองตงไปยังกรุงเทพมหานคร ส่วนเจ้าพระยา-
วิชาเยนทร, เมื่อหลวงสรศักดิ์ชกเอานนมตงหย. ครนได้สัดแคว,
กตูกชน, แดงวันพนออกเสียแคว, ก็เขาไปเฝ้าสมเด็จพระเจ้าหยหัว,
มีโถหิตให้ตออกจากปากพตางทางกราบทนว่า, อาญาเปนถนเกตุ,
บคนหลวงสรศักดิ์ชกเขาปากข้าพระพุทธเจ้าพนทกตองซี, ข้าพระพุทธ-
เจ้าตนมตมปรัตตมตตบตงหย, ปมประทงจะกตงแกชวต. ข้าพระพุทธ
เจ้าได้ความเจ็บชาย, แกข้าราชการทงหลายเปนอนมก. ขอ
ชงพระ กรุณาโปรด ดงพระราชอาญา, แก หลวง สรศักดิ์ จงหนก,
แควข้าพระพุทธเจ้าจรงจะตนมความเจ็บชาย. ตมตมตบรณพิตรพระ
พุทธเจ้าหยหัว, ตรตได้ชงพงตงน, ก็ชงพระพิโรชแกหลวง
สรศักดิ์. จงคำทรดแกเจ้าพระยาวิชาเยนทรว่า, ทานทเตา
วาททกบม้นหรือประการใด. จงเจ้าพระยาวิชาเยนทรกราบทนพระกรุณา
ว่า, ข้าพระพุทธเจ้าจะได้ทเตาวาททงกตงกับหลวงสรศักดิ์ตงได้ตง
ทงนหนามิได้. ตมตมตมพระเจ้าหยหัวตรตได้ชงพงตงน, ก็ชง
พระพิโรชนก. จงคตทรดตงคำทรดให้ไปเอาคตหลวงสรศักดิ์เขามา. ชน
ทมนคำทรดตบพระราชโองการแคว, กรบชอกไปเอาคตหลวงสรศักดิ์
นชาน. ครนมิได้คตแคว, กตชชวมกราทนพระกรุณาให้ชาน. จง
มพระราชคำทรดให้คตทรดทงหลายไปเทยอหาคตหลวงสรศักดิ์มาให้จง
ได้. แดงมพระราชโองการตรตแกเจ้าพระยาวิชาเยนทรว่า, ทานจ
ยบชงหย, เราจทคตม้นให้คตกชน.

แต่เจ้าพระยาวิชาเยนทร์เข้ามาเฝ้าชนะโต, ก็กราบทูลเกล้าทูล
 หอวงสรัดกิดเพิ่มเติมขึ้นทุกคร้ง. จึงตั้งเกิดพระเจ้าแผ่นดินกษัตริย์
 วิจารณ์ในขณะนั้น, แด่ซึ่งพระราชดำหริระถกถึงถ้อยคำ, อันหอวงสรัด
 กิดกราบทูลเกล้าทูลเจ้าพระยาวิชาเยนทร์แต่ครั้งก่อนนั้น. ก็เห็นว่า
 เจ้าพระยาวิชาเยนทร์กระทำผิดจริง. จึงดำหริว่า, อ้ายเดอมันเห็นโทษ
 ท่านทำผิด, จึงชักให้ได้โทษเวทนา, แด่เราจะมีไขนโรงโหลยทำขวั้นให้
 แก่ท่าน.

ส่วนเจ้าพระยาวิชาเยนทร์ก็มิได้เค็มใจโดยพระราชดำหรินั้น, แด่
 กราบทูลพระกรุณา, ขอแต่ให้ทำโทษหอวงสรัดกิดตายเดียว.

ฝ่ายหอวงสรัดกิดไปเฝ้าเจ้าแม่ดวงดี, ซึ่งเป็นมารดาเจ้าพระ
 ยาโกษาเหล็ก, เจ้าพระยาโกษาปาน, แด่เป็นพระนมผู้ใหญ่ของสมเด็จพระ
 พระพุทธเจ้าอยู่หัวนั้น, แด่ถวายบังคมแล้ว, ก็กราบทูลแถลงการอัน
 เจ้าพระยาวิชาเยนทร์ทำให้ร้อนในพระพุทธศาสนาเหมือนดังนั้น. แด่
 ได้กราบทูลพระกรุณาแล้ว, ก็มิได้เอาโทษ. ข้าพระพุทธเจ้ามีความโศก
 นังถึงพระพุทธรูป, อันเจ้าพระยาวิชาเยนทร์จะทำพระพุทธรูป
 ให้พินาศเลื่อมล้ดบดบัง. จึงชักเอาปากเจ้าเดอมันมา, แด่ถกหนัด
 มา. แด่บัดนั้นสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวซึ่งพระพิโรธจะลงพระราชอาญา
 แก่ข้าพระพุทธเจ้า, ขอจงซึ่งพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม, อัน
 เสด็จแต่ขึ้นไปขอพระราชทานโทษข้าพระพุทธเจ้าครั้งหนึ่งเถิด.

จึงเจ้าแม่ดวงดีซึ่งฟังดังนั้นก็เห็นโทษ, อันเจ้าพระยาวิชาเยนทร์
 ทำผิด, จึงตั้งเกิดด้วยเรือพระที่นั่งขึ้นไปยังเมืองฉะบุรี, แด่ตั้งเกิดลงณฉนวน
 หลบประจักษ์. ก็พลหอวงสรัดกิดขึ้นไปยังพระราชวัง, แด่ให้ขมขื่น

นอกถ้ำแสงทอง, แดงกล้าเค็ดเฝ้าข้างใน. แดงมเค็ดพระเจ้าหยูหัว
 ครัดทอดพระเนตรเห็นแดง, ก็กระทำปฐมนิเทศการเซ่นสรวงให้สักครว
 ราชอาสน์, แดงพระหัตถ์ขอขมา. กิดำหริตถามว่า, พระมารดาชน
 มกษุระสิ่งใด. จึงเจ้าแม่ผู้เฝ้ากราบทูลโดยเหตุทงปวงนั้น, ให้ข้าบดินทุก
 ประการ. ส้มเค็ดบรมบพิตรพระพุทธเจ้าหยูหัว, ครัดข้าบเหตุทงนั้น
 แดง กัมพระราชโองการให้หาหลวงสรศักดิ์มาเฝ้า. แดงก็ครบบริภา
 เป็นอันมาก. แดงเจ้าแม่ผู้เฝ้ากราบทูลขอพระราชทานโทษ, ก็ทรงพระ
 กรุณาโปรดพระราชทานให้. แดงครัดบอกประพริตเหตุทงปวง, อัน
 หลวงสรศักดิ์ทักแก่เจ้าพระยาวิชาเยนทรนั้น. ให้แก่เจ้าแม่ผู้เฝ้าฟัง
 สันทุกประการ. แดงดำหริตให้ยบยงหยุนะพระราชวังต้องห้ามวัน.
 แดงซึ่งปดิดด้วยเคารพเป็นอันดี. แดงก็อนเซ่นสรวงเค็ดกลับลงไปยัง
 กรุงเทพนานคร.

ในขณะนั้นท้าวพระยาข้าราชการผู้ใหญ่ผู้น้อยทงหลาย, จำเค็ด
 เจ้าพระยาวิชาเยนทรว่าราชการทงมุนายกนั้น, กัมเค็ดเค็ดใจจึงปรก
 กันว่า, ข้าราชการทงปวงทงมุนายกนั้น, คณทงจะเค็ด
 เป็นอันเค็ดหาเค็ดนาชบดินั้น, ก็พอจะมุนายก. แดงพระกรุณา
 ธิคุณเค็ด, แดงโปรดปรานพระราชทานทงมุนายก, ให้แก่อา
 ยิงลูกคางประเท, อันมเค็ดซอด้, คคประทุรกายในระของ
 พระบาทหยูหัว, กัมมึงคณมุนายก. แดงยเค็ดคางคณ, กปราชคณ
 เนื่อง ๆ, จนชยถึงพระกรวณ. ส้มเค็ดบรมบพิตรพระพุทธเจ้าหยูหัว
 ครัดข้าบเหตุทงนั้น, กัมพระราชดำหริตจะเค็ดคณคณทงคณ
 ทงปวง, ด้วยพระกรุณาเพนแก่, เจ้าพระยาวิชาเยนทรมุนายก

ยิ่งกว่าราชการทั้งนั้น, แล้วได้ของดีอย่างใด ๆ ในทมิฬวังแดง
ประเทศมากถวายเป็นอันมาก, จึงโปรดให้เป็นอคมหาเสนาบดีต่าง
พระเนตรพระกรรณ. แต่ซึ่งจะประทุษร้ายนชนซึ่งพระกรุณาเลี้ยงเอาพระ
บารมี, จะได้ตั้งพระทัยนทานมิได้.

ครั้นหยาฆ่าเพราหนึ่ง ส้มเค็ด พระพุทธเจ้าใหญ่หัว ส้มเค็ดออกนระทอง
พระโรงทอง, พร้อมด้วยมุนีมาเสนาบดีกวราธิโรทิตาจารย์, เฝ้า
หยาเค็ดยราด. มีพระราชดำหริดดำแดงตั้งคณณอนยังแห่งเจ้าพระยา
วิชาเยนทร์ให้ปรากฏ.

จึงมีพระราชโองการตรัสสั่งท้าวพระยาข้าราชการทั้งปวงว่า, ท่าน
ทั้งหลายจงช่วยกันเอาบิพระพรหมชนซึ่งดู, แต่จะหนักดกกหาบ. จึง
ท้าวพระยาขุนตระของรุดพระบาททองหลาย, รับพระราชโองการแล้ว,
ก็ชวนกันออกมากัดอาณการอนจะรงบน. แต่จะทำราชซึ่งให้ไทย,
เอาสายโซ่ผูกแขวนชนนระไมคนซึ่งบักให้ตั้ง, แต่จะเอาบิชนซึ่งบน.
ก็เห็นตราซึ่งแต่สายโซ่ผูกนจะทานไว้มิได้, ด้วยพระพรหมบอก
ไทยทองหนัก. แต่คิดอ่านประการใดก็ตั้งคณณอน. จึงเข้ามากราบ
ทูลพระกรุณาโดยเหตุเหลือกล่าวถึงจะเอาชนซึ่งบนมิได้.

ส้มเค็ดบรมบพิตรพระพุทธเจ้าใหญ่หัวข้างเผือก, ตรัสได้ซึ่งฟังดง
นั้น, จึงแย้มพระโอศคหริดสั่งเจ้าพระยาวิชาเยนทร์ว่า, ท่านจงออก
ไปสั่งบิพระพรหมให้รู้ว่าหนักดกเท่าไร. จึงเจ้าพระยาวิชาเยนทร์รับ
พระราชโองการแล้ว, ออกไปคิดอาณการอนจะรงบน. แต่ให้เอาเรือ
นางเปิดอันไทยหลายตามาเทียบขนานกันนระท่าแล้ว, ก็ให้ถากบิพระ
พรหมลงไปในเรือนางเปิดขนานนั้น, แต่เรือหนักจมลงไปเพียงใด, ก็

ให้หมายไว้เพียงนั้น แล้วยกให้ตากบนขนมาเดี่ยวจากเรือ, จึงให้ชนเอา
อิฐหักแตกอันดีตามซึ่งให้ได้นานเท่าใด ๆ แล้วยกทิ้งลงในเรือ
คราวเท่าจนเรือจมลงไปถึงท้องหมายไว้นั้น. ก็รู้ว่าบนพระพรหม
เทวนั้น, จึงเอาเหตุนั้นเข้ามากราบทูลพระกรุณาให้ทราบ. พระบาทบรม
บพิตรพระพุทธเจ้าใหญ่หฤศรดิได้ซึ่งฟังดังนั้น, ก็ทรงพระโสมนัสดำหริ
ด้นเดินสั่งคณินาเจ้าพระยาวิชาเยนทร์, ซึ่งเอาบนขนซึ่งได้นั้นเป็นอัน
มาก. แล้วยกมพระราชโองการตรัสแก่ท้าวพระยามุขมนตรีทั้งหลายว่า,
เมื่อเจ้าพระยาวิชาเยนทร์เขามาตั้งคณินาอย่างกล่าวท่านทงปวง, ดั่งนหรือม
ให้เราเลี้ยงเขาเป็นไทยกว่าท่านทงปวงได้. แล้วยกซึ่งพระกรุณาปูนบำ
เหน็จพระราชทานตั้งดังงาให้เจ้าพระยาวิชาเยนทร์. แล้วยกมโชนเท
หนาดำมร้อยลำหริบยต์. แล้วยกซึ่งพระกรุณาโปรดให้หนึ่งเบาะสูงตั้งอกหนึ่ง,
ขณะเมื่อเผื่อนั้น, แล้วยกพระราชทานเครื่องอุปโภคเป็นอันมาก. จำเดิมแต่
นั้นมาเจ้าพระยาวิชาเยนทร์, ว่าราชการถึงอนใดก็ยังดีที่ชาติชน.
แต่คิดอ่านพิศมุนตั้งใด, ก็จากกล่าวพอพระทัยทุกประการ. ท้าวพระยา
เขาทูลนถของชุดพระบาททงหลาย, ก็ยาเกรงยงน.

หย้มาเพลาหนึ่ง จึงเจ้า พระยา ตมฺหฺนุยก กราบทูล พระกรุณา ว่า,
เมืองพระพินฺโลกเป็นหัวเมืองไทยกว่าฝ่ายเหนือ, แล้วยกทางซึ่งจะรับ
ราชศักรเพอจรมมาน, เทนมตมฺนค. แล้วยกขอพระราชทานให้ถ
บ้อมไทยไว้สำหรับเมือง อนึ่งฝ่ายข้างปากโคโล, ขอให้ถบ้อมไทย
ไว้ในเมืองธนบุรีทงต้องปากผิงนา แล้วยกทาดายไซอนไทยซึ่งจะจก
ตลอดถึงกนทงต้องผิงปาก. ถ้าหริบคณของกนอินราชไพโรจรมทงทเด
ตมฺกิตพระพุทธเจ้าใหญ่หฤศรดิเห็นชอบด้วย โดยถ้อยคำเจ้าพระยาวิชาเยนทร์

กราบทูลทูล. แดงพระกรุณาตำหรีดให้เจ้าพระยาวิชาเยนทร์เป็นแม่กอง
กอบกู้มนะเมืองพระพิษณุโลก, แดเมืองธนบุรี, แดเด็ดทองต้อง
คาบ. ๕๕

๕๕
ทรงนพระบาทบรมนาถบรมพิตรพระพุทธเจ้าใหญ่, ดัดเค็ด
พระราชดำเนินไปนมัสการพระพุทธบาททุกปี ๆ มิได้ขาด. แดเด็ด
ประทับหย่นพระราชนิเวศารกเล่ม, ชงพระกรุณาให้เดินการมหรสพ
ถวายพุทธบาทสี่หมื่นสามวัน, ตามโบราณราชประเพณีได้แต่, ก็
ดัดเค็ดกบยั้งเมืองดพบุรี. แดตำหรีดให้ตั้งทัพปราบลัทธิมารค,
แต่พระพุทธบาทมาโดยท้ายถันกยง, แดทาสีดา, เป็นทางทอดวงคตอด
ถวายเทอถึงเมืองดพบุรี. แดให้ตั้งทาง, ชุกตเลรูปดวเลทางสะ-
แกว, แดทางทาเรือคาบพระตำหนักท่าเจ้าสำนัก. แดชงพระกรุณา
ให้ปลัดขันธ์พระมนทอพระพุทธบาท, ท้าวรุกปรกษณแฉวได้. แด
พระองค์บำเพ็ญพระราชกุศล, เป็นสัจจูปถัมภกโดยอเนกนุการ.

๕๕
หมื่นวณหงษ์มเด็จพระเจ้าใหญ่, ดัดเค็ดพระราชดำเนินไปบรรพชา
พระตำหนักคาบสะแกว, พรหมด้วยมุนนศรทงหลายโดยดัดเค็ด
พระราชดำเนินทนนเป็นอันมาก. แดเมอด้เค็ดกบเราในพระราชวัง,
พระองค์เค็ดชงมาพระทงบรมราชพาหนะ, มพรรณอันแดงประดับด้วย
เครื่องราชูปโภคพรหมได้. แดเด็ดเค็ดชมาพระทงเป็นบาทหยาง
ดัดเทน, มาถงหนาวดพระธรรมมหาธาตุ, จงดัดเค็ดลงจากมาพระทง

๕๕
นพระราชโองการตรัสเรียกพระเพทราชาเข้ามา แดตำหรีดว่า,
๕๕
กอนจนามาแดงพดคองดองดจระใดหอยไม่ได้. จงพระเพทราชารับ
พระราชโองการกราบทูลถวายบังคมแล้ว, ก็เปิดองศาตงซึ่งเกล็ดพูน

ออกบูทพบพระยารูปนอานมา, เพื่อเคารพในระของชุดพระบาทมได้นั่งร่วม
 ราชอาสน์น. จึงชนรมาพระทงขบย่างไป. ฝ่ายตำหวดแห่น้ำ
 หดง, แดเจ้าพนกงานชงถือเครื่องดัง, แดกตองชนะแตรดังชงหลาย,
 กัด้าคนว่าส้มเคดพระเจ้าหยหัวดเคดพระราชดำเนิน. จึงประโคมแตร-
 ดังชเกรนถันนรนาท, เคดอนชยายพยุหะบาตราเปนมหามงคณิมิต
 เทศ, อนพระเพทราชาจะได้ด้วยราชสมบัติเปนมบรมกัศรผ่านชรนั้น.
 แดพระเพทราชาเห็นดงนกกตใจ, จึงดงเดี่ยวจากมาพระทง, กราบ
 ถวายบังคมดมเคดพระเจ้าหยหัว ๆ ตรีดทอศพระเนตรเห็นดงน, ก
 ชงพระส่อนว่า, คนทงหลายเหล่านมนด้าคนว่าเรา, แดวดเคดกตบชน
 ชงมาพระทงไปยงพระราชองน. พระบาทส้มเคดบรมนากบรมบพิตร
 พระพุทชเจ้าหยหัว, สเคดเดี่ยวด้วยวรายาขบคกวดยราชระเมืองดพบุรี, แด
 พระมหานครดรอยชยา, เปนมหาบรมผู้ส่นกมั่งคง, พรงพรอมด้วย
 พด้างพดมาพถานกรทวยหาณดงนแกดวกด้าด้ามาก, ปราดจากอิน
 ราชโพรมไทมมายายบทา, ระอาพระเศชเดชานุภาพกัศรดีดการ. แด
 พระองค์เคดผ่านพิภพสิริราชมให้สรวสันคตวงด, ดำรงราชอาณาจักร
 โดยยศคิสมโบราณราชบรมกัศรดับกันมา ฟาณกตคตองตามวิตุกาด,
 ธิณณาหารกบรบรรทชชนบท, พระเกยรตยดคคณศรแกวกันเกดทุก
 ประเทศชานไทยนอยทงปวง, ชงเปนชาชอบชนบทเด้มากผาดกสมบรณ
 ยิงน.

ถุ้ถักรว 1044 บจจคกาดก, ชนรณพระยาเลวคกณชรบรม
 คเชนทรวคทกนคณ, บอยดงกจอนจกม, ส้มเคดพระเจ้าหยหัวชงพระ
 ไทมนด้าอถย, ในพระยาชวงเมอถนนเปอนมก, จ้าเดมเดนมมกม

ได้บายพระทัยเลย, จนซึ่งพระประชวรลงในปิ่น, แลพระโรคหนัก
หนักลง, จะซึ่งนั่งว่าราชการมิได้, ถ้าหากพระทัยหนัก, จึงมีพระราชโอง
การตรัดเหนือเกล้าเหนือกระหม่อม, โปรดให้พระเพทราชาว่าราชการแทน
พระองค์, แลพระเพทราชาทูลไปว่าราชการแทนหยุดพระเจ้าเหา, พร้อม
ด้วยท้าวพระยาเสนาบดีขุนชนครทั้งหลายเป็นอันมาก, แลให้มิดราไป
ทุกเมือง, ให้เจ้าเมืองกรมการจัดแจงตรวจตราเดชะหัวเมืองให้พร้อม
ไว้, แลให้ชดด้านทางทุกตำบล, เกดออกกตัตตพิทซึ่งซึ่งประชวรนั้น,
จะเลื่องต่อไป, หม่อมอินราษไพรรู้แล้วก็จะกำเริบยกมาย้ายบาทในแว่น
แคว้น, แลให้ตรวจตราตระเวนรักษาด้านแดนระวางการศึก, แลให้
พระเพทราชาว่าราชการครั้น, โดยสุจริตจะได้คิดสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น
ห้ามได้.

หม่อมวันหนึ่งหลวงสรศักดิ์เข้าไปในพระราชวัง, มีได้ไปฟังราช-
การนั้กพระเจ้าเหา, แลไปนั่งหย่อนที่ม้าน, จึงเห็นสิ่งมิ่งพิศมิ่งผู้เฒ่า,
ก็เรียกให้เขามานั่งในทณ, แลสนทนากันด้วยกลอน ๆ เป็นอันมาก,
แลจึงถามสิ่งมิ่งพิศมิ่งว่า, หย่างทำเนียมข้างรามันประเทศ, ถ้าพระเจ้า
แผ่นดินซึ่งพระประชวรหนัก, จะถึงกาลถึงวคค, แลพระราชบุตรพระ-
ราชันคค, วงด้านวงศ์, แลเสนาบดีจะคิดเขาราชสมบัติคน, จะทำ
หย่างไร, จึงสิ่งมิ่งพิศมิ่งบอกวว่า, หย่างทำเนียมข้างรามันประเทศ,
ถ้าพระมหากษัตริย์ประชวรหนักจะถึงวคค, แลผู้ใดจะคิดเขาราชสมบัติ
นั้น, ก็เร่งจัดแจงตระเตรียมผู้คนเครื่องเสวยราชให้พร้อมไว้แต่ยังมทน
ถึงวคค, ครนเห็นจนจะถึงวคคแล้ว, ก็ยกเข้าไปปล้นเขาราช
สมบัติในเพชาน, หย่าให้ทณคนอื่นจะไดโดยสะดวก, ถ้าแต่ผู้อื่น

ภูฏานแดง, ก็จะมีความปรารถนาในราชสมบัติบ้าง, แลจะตระเตรียม
ผู้คนรบพุ่งชิงกัน, จะคำพันกันตายเป็นอันมาก. แลก็จะไม่สม
คิดนึกใด, แลจะได้เป็นอันยากนัก. หดวงสัตว์ก็ได้อภัยคำสั่ง
พิชิตบอกอุบายแข็งแรงดงนั้น, ก็มีความยินดีจนกว่า, บัดนี้ได้
พระเจ้าหยูหวงพระเจ้าประจักษ์, เห็นเจ้านพระชนมายุศวรรคาลัย,
ในดงสามวันเป็นแท้, แลตัวเราเป็นพระราชโอรสมีความปรารถนา
ในราชสมบัติ, แลจะคิดอ่านเอาราชสมบัติท่านจะเข้าด้วยเราหรือไม่.
จึงสั่งมิงพิชิตตอบว่า, ถ้าท่านจะทำการดังแดง, ข้าพเจ้าก็จะช่วยคิด
อ่านด้วย, หย่าวิตกเถย. หดวงสัตว์ก็เห็นสั่งมิงพิชิตเข้าด้วยโดย
สุจริตจึงแดง, จึงถามว่า, คนของท่านมีหมื่นมากน้อยเท่าใด. จึงสั่งมิง
พิชิตบอกว่า, มีหมื่นสามร้อยแล้ว. หดวงสัตว์ก็จึงว่า, ท่านจงตระ
เตรียมให้พร้อมไว้แต่ในดงสามวัน, ด้วยเครื่องธำตราดุขทางปวง,
แล้วจงข่มไว้ให้ใคร ๆ รั. แลสั่งมิงพิชิตรับคำแดง, ก็ไปจัด
แจงผู้คนแต่เครื่องธำตราดุขไว้พร้อมแล้วทุกประการ.

ครั้นคาประมาณยามแล้ว, หดวงสัตว์ก็ชวนไปหาพระเพทราชา
นระจน, ยกมือไหว้แดงจึงถามว่า, บัดนี้เจ้าคุณได้วาระการหย่างไร. จึง
พระเพทราชาบอกโดยถ้อยถนอวาระการนั้น, ให้เจ้านทุกประการ
หดวงสัตว์ก็จึงถามว่า, เจ้าคุณว่าราชการบัดนี้, จะเอาราชสมบัติเอง
หรือ ๆ จะให้แก่อุใด. พระเพทราชาจึงบอกว่า, ถ้ามเด็จพระเจ้า
หยูหวงสวรรคตแล้ว, บัดนี้ถ้อยวาระราชสมบัติแก่สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ,
ซึ่งแต่เคยหยันพระวรราชองค์ หดวงสัตว์ก็ได้อภัยดงนั้นจนกว่า, ถ้าเจ้า
คุณจะยอมให้แก่อุอื่นไซ้, ข้าพเจ้าก็ไม่เข้าด้วย. พระเพทราชาได้ฟังก็

คำหว่านสร้งกิดวาคงน, กเห็นวจะกระทำกรไทยจ้งว, เจ้าจะคิดชาน
กระทำเปปรการไต้ ๆ บิดากจะกระทำตามถ้อยคำทุกปรการ. หดวง
สร้งกิดจ้งว, ผู้คนทเกิดวททานทรวมใจของเรามหุมากนอยสีกท
ไต้, เจ้าคุณจ้งให้ทาควมาไต้, แต้ให้เตรเตรยมเครื่องสำตราวชให้พรอม
มอกัน, แต้ให้ช่มหุ่นวดแฒบาทงหลาย, แยกย้ายกันหุ, หย่าให้
การทงหลายเอ็กเกรกเพองฟ้งไป. แต้เจ้าคุณจ้งจิดแจ้งการให้พรอมไต้
แต้ในสอ้งสามวัน, แต้จ้งส่งคนทงหลายไปย้งล้านกษาพเจ้า, ซาพเจ้าจะ
คิดชานเฮวราชสมบคให้ไต้. แต้พระเพทราชากเห็นด้วยโดยความคิตทุก
ปรการ. แต้หวดวงสร้งกิดกกราบตาไปย้งบ้าน.

ส่วนพระเพทราชาจิดแจ้งเตรเตรยมผู้คน, เครื่องสำตราว, พูทงปวง
พรอมแฒแฒ, กิด้งไปย้งบ้านหวดวงสร้งกิด. แต้ก็ไปวาราชการ
หุ่นคิตพระเจ้าเท, พรอมด้วยทาวพระยาสาทนธอองรุดีพระบาท
ทงหลายประชุมกันหุทกัน, ทุกเพฒเข้าเย็นเปนนิจกาลมิไต้ชาต

ชนนดมเคคพระพุทเจ้าหุท, ชงพระประชารหุ่นพระทงสอ
ราชอวรย. แต้พระโรคนกกาเรมมากชน, จเรด้วยพระกระยาทวักไต้,
เก็บบโกดจ้งรคคหุแฒ. แต้หวดวงสร้งกิดคิตการน, ด้วยหวดวง
ชงนาคกรมชางชวาณทง, เปนทไต้ไต้.

ครนเห็นพอจ้งกระทำไต้แฒ, จ้งให้ทาทเกิดวททานทงหลาย, แต้
รวมนพอกสึงพิชระประมาณสามร้อยแฒ, มาพรอมกันแฒ. จ้ง
อ, ทานทงหลายจ้งชนกันไปรอมชาง, แต้จ้งแยกย้ายกันไปรอมหุ
ทงนทงน, พรอมกันแฒในเพฒสายสามนาค. แต้จ้งทำอบาย
อชอนแฒไปในพระวรราชให้จ้งไต้, จ้งทาหยาไต้นายประคเรวส้งดย

ถ้าเราเข้าไปเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทเจ้าเหนือหัวคนไหนแล้ว, ท่านทูลทูลทายจึงรับเข้าไป
 ให้นำไปพร้อมกัน. แล้วจึงเอาอาวสุพาดเขาไปตามช่องประตูหน้าต่าง
 คั่นกัน, แดแดดล้อมเราหยาบโดยรอบ. คนทูลทายรับคำแล้วก็ไปทำตาม
 ถ้อยคำทุกประการ. แล้วก็อ่านเอาอาวสุซ่อนเข้าไปใต้ในพระราชนิเวศน์.
 แดแดดแยกกันคอยอยู่ในที่มืดมิด, มิให้ผู้อื่นสงสัย.

ฝ่ายหลวงสรศักดิ์ก็ให้เขาไปทูลทูลทายพระยาชาทนต์ของ
 พระบาททูลทาย, ซึ่งประชุมกันหย่อนศึกพระเจ้าหลานมาพร้อมแล้วหรือ
 ยังประการใด. แดแดดเขาก็ไปเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท. เห็นทูลทูลทาย
 ราชการผู้ใหญ่ผู้น้อยทูลทายมาพร้อมกันแล้ว, ยังไม่มาแต่เจ้า
 พระยาวิชาเยนทร์ผู้เดียว. กอดบอเขาเหตุอันมาแจ้งกับหลวงสรศักดิ์
 ได้แจ้งเหตุอันแล้ว, จึงว่า, ทำไมไม่เอายี่สิบนั้น, มันไม่มากแล้วไปเกิด.

ครั้นเพลาสายแล้วสามนาฬิกา, หลวงสรศักดิ์ก็แต่งกายอันจะให้
 มีอำนาจเด็ดเดี่ยว, ก็เข้าไปในพระราชนิเวศน์, แดแดดล้อมด้วยทหารร่วมใจ
 สิบหกคน. แดแดดให้ทนายคนขึ้นรับ, ถอยตามเขาไปด้วย. ครั้น
 เข้าไปเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทแล้ว, ก็ทูลทูลทายพระเพทราชาขึ้นมอให้ขอบดา.
 แดแดดจึงว่าชนทามกตางขุนนางทูลทายว่า, บัดนี้สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรง
 พระประชวรหนักหยาบแล้ว. ถ้าแดแดดพระองค์เด็ดเดี่ยวรุดไป, ตัวเราเป็น
 พระราชโอรสจะเอาราชสมบัติ, ท่านทูลทายจะเข้ด้วยเราหรือไม่,
 ให้เรื่งบอกออกมา. ถ้าผู้ใดไม่เข้ด้วยเรา ๆ ก็ประหารชีวิตผู้นั้นเสีย.

ชนมอหลวงสรศักดิ์ว่าชนทนายนั้น, ฝ่ายทูลทายทูลทายทูลทาย
 มาพร้อมกันแล้ว. แดแดดเอาอาวสุพาดเขาไปตามช่องประตูหน้าต่างคั่นกัน
 โดยรอบ. บ้างก็ถอยเข้าไปในคั่นกันเป็นอันมาก. ด้านทูลทูลทาย

พระหัตถ์ของสมเด็จพระราชาธิบดีไทยน้อยทรงทอด, ได้ฟังถ้อยคำของ
 ดักรัดกวดงนน, แล้วเห็นผู้คนถือดาบราวูเป็นอันมาก, ก็ตกใจกลัว
 นึก. แต่จะคิดอ่านประการใดก็เห็นไม่ได้, ด้วยความหุนหันุนทรนาค,
 กัดความตายก็ของนงนุช, มรุตจะโคตบประการใด. บ้างก็ยอภัย
 ถึงถวายบังคมเป็นอันมาก. หวดงดักรัดกวดงนน, ก็จับดาบขึ้นกด
 แกร่ง, แล้วกรอของคุกคามด่าทอไปว่า, คนทั้งหลายนใจจงนงนุช,
 จะเข้าด้วยเราหรือหาไม่ไหวมา. ถ้าผู้ใดไม่เข้าด้วยเรา ๆ ก็ระพัน
 บดิน. แล้วท้าวพระยาข้าราชการทั้งหลายนเห็นดงนน, ก็ยังตั้งตาค
 กัดความตายยิ่งนัก. ต่างคนต่างถวายบังคมพร้อมกัน, แล้วกราบทูลว่า,
 ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายนขอเข้าด้วยพระองค์, แต่จะขอเป็นข้าราชการ
 หยุในใต้ของรูดพระบาทสืบไป. หวดงดักรัดกวดงนนเห็นขุนนางทั้งปวง
 ในอำนาจสิ้นแล้ว, ก็ไปถวายบังคมพระเพทราชาผู้เป็นบิดา, แล้ว
 พระราชโองการ, แล้วมอบแว่นดินมดถวายแก่พระเพทราชานัน.

ฝ่ายท้าวพระยาขุนนางของรูดพระบาททั้งหลายน, ก็รับพระบัญชา
 แก่หวดงดักรัด, แลเห็นชนประดัดถนอมทมหอุปราช. ในขณะ
 จงหวดงดักรัดผู้เจ้าหฤธการนทมหอุปราช, ก็ให้ไทท้าวไป
 หาราชาพระพุทธรูป, คมกรปรีชมนะเรือน. แต่ให้ไปนิมนต์พระสังค
 ความว่าเจ้าคนมาด้วยพร้อมกัน. แล้วก็ถวายนมัสการพระรัตนไตร
 ยาศิคุณต้นทราพด้วยเบญจางคประดิษฐ์. แล้วให้ขุนนางทั้งนงนุช
 พิพนธ์เจ้า, ถวายสาบานตามโบราณราชประเพณีเด็ดทุกประการ.

จึงพระเพทราชาผู้เจ้าหฤธการแผ่นดิน, ก็ให้เจ้าพระยา
 สังครามเป็นผู้บดั่ง ให้ไปหาตัวเจ้าพระยาอชาเยนทรเขามา ถัด

ตัวเห็ดราขการแดง, เราจะแดงให้ถึงขนาด. แต่เจ้าพระยาสุร-
สงคราม, ก็สั่งให้ทนายออกไปหาตัวเจ้าพระยาวิชาเยนทร์ที่บ้านว่า,
มีพระราชโองการให้หา. ครั้นเจ้าพระยาวิชาเยนทร์ได้แจ้ง, ก็เข้าใจ
ในเหตุทั้งนั้น. แลจึงถามว่า, ใครเป็นผู้รับสั่ง. ทนายก็บอกว่า,
เจ้าพระยาสุรสงครามเป็นผู้รับสั่ง. เจ้าพระยาวิชาเยนทร์จึงว่า, เจ้า
พระยาสุรสงครามให้หาเราไปทำไม, ประจักษ์ด้วยมือแดงจับด้วย
เท้าดำ. ด้วยเจ้าพระยาสุรสงครามมีคุณูปการแก่เราเป็นอันมาก,
ได้ช่วยยอมมาแต่เดิม, แลกลับจะมาทำลายคุณเดี่ยง, ก็มีความ
ขุ่น. ถ้าเราจะเข้าไปทำไม, คราวจะมียอมนครายเป็นมั่นคง. ทนาย
ก็เตือนว่า, พระราชโองการให้หาเป็นการเร็ว. เจ้าพระยาวิชาเยนทร์
มีอาจะขัดพระราชโองการได้. ก็ตกแต่งกายแล้วขึ้นเสลี่ยงมียอมนคร,
แต่ทนายเห็นหน้ามาจนเข้าประตูในพระราชวัง.

ส่วนหลวงสรศักดิ์ผู้ดำเห็ดราขการระทมหาอุปราชัน, เมื่อให้
ไปหาตัวเจ้าพระยาวิชาเยนทร์, ก็กระเกณฑ์แกตัวทนายให้ไปหยาประจำ
รักษาทูกบ้อมทุกประตูรอบพระราชวังทั้งปวง. แต่ให้ปิดประตูเสีย
ให้ผูใดเข้าออกแปลกปลอมได้. ให้ตรวจตราระวังระไวเป็นกวดขันทุก
ด้าน, แลจงจัดแจงทนายให้ไปคอยเจ้าพระยาวิชาเยนทร์,
หยาทวงประตูเข้ามา, ถ้าเข้ามาแล้วอย่าเสีย. ครั้นเจ้าพระยาวิชาเยนทร์
เข้ามาถึงในประตูพระราชวัง, คนซึ่งคอยหยาต้องขวางประตูนั้น, ก็เข้า
ไม่พอสั่งเจ้าพระยาวิชาเยนทร์ตกลงจากเสลี่ยง. แลประหารคนนั้น
เสีย. แลพอกเจ้าพระยาวิชาเยนทร์, ครั้นเห็นทนายเป็นเหตุแดง,
ก็ตกใจกลัว, ก็ลงคนซึ่งวางทนายลงพลตกพรายไป.

จึ่งพระเพทราชาผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน, ก็พาหองสัตว์ศักดิ์
 ชนไปเฝ้าสมเด็จพระเจ้าหล้า, ซึ่งขณะพระประจวบหนกหยุนพระที่นั่ง
 สุธาธรรม, แด่ถวายบังคมแด่กราบทูลถามพระอาการอนซึ่งพระ
 ประจวบนั้น, แด่ก็กราบทูลแถลงกิจจานุกิจราชการทางปวง, ซึ่งได้
 จากต่างบังคับบัญชาอันได้ขึ้นทุกประการ. แด่บังคมทูลพระกรุณาว่า,
 ถ้ายพระเจ้ายี่หัวสัตว์โรคไข้, ข้าพระพุทธเจ้าจะรักษาดำบดไว้ถวาย
 ส้มเค็ดพระเจ้าลูกเธอกรมพระราชวังหลัง. ส้มเค็ดพระบรมมพิตรพระ
 พุทธเจ้าหล้า, ได้ซึ่งฟังพระเพทราชากราบทูลดังนั้น, ก็เข้าพระทัยใน
 กิริยาแห่งพระเพทราชาแต่หองสัตว์ศักดิ์อันคิดการเป็นกบคณ, ก็ซึ่ง
 พระพิโรธ, แด่ซึ่งจับเอาพระแสงดาบซึ่งวางอยู่ข้างท, แด่ได้เค็ดถ
 ยื่นชนใดด้วยด้าม, พระองค์ซึ่งพระพิโรธเป็นกำลัง. มีพระราชโองการ
 ตรัสว่า, ข้ายต้องคนพอลูกคิดการเป็นกบค. แด่พระองค์ได้เค็ด
 พระราชดำเนินจะไปประหารชีวิตพระเพทราชา, แด่หองสัตว์ศักดิ์, ก็มาถ
 ด้ามถได้เค็ดพระราชดำเนินไปได้, ด้วยซึ่งพระประจวบหนกทุกถ
 หยแฉ, ทงพระกายก้นจะได้เค็ดดำรงพระองค์, ก็ถมถในถน.
 แด่พระแสงดาบซึ่ง, ถกจากพระหกล, แด่มพระราชดำหริว่า, เทพ
 เจ้าบุรจรรักษ์พระบรมพุทธรักษา, จงไว้ชีวิตของถเจ้าถน, จจะถ
 หนาถกบคต้องคนพอลูกให้จได้.

พระนพพระเพทราชาเดหดวงดัดถัด, กัดบดงมาจากพระทมิ
 ลฑราดอวราชเดอวกเจ้าใจ, ตมเคดพระเจ้านมดงครัดเคดอวราชใน
 ดนหมเป็นเพทราชเดอ, จงแต่งคนด้นให้เขาเรอเวดงไปยงวงมทท
 นกว. แดให้ทอนมมดเคดพระเจอดกเพอเจ้าพาอชก, ขัดเคดท

พระพรราชจึงบรรลสถานพิษุฝ่ายหนึ่งว่า, ดมเดดพระเจ้าหุ่ยหัวซึ่งพระ
ประศวรหนักหุ่ยแดง, แลบทนมพระพรราชโองการให้อ้นเงินส่เดดคนไป
เฝ้าระเมืองฉพพรเปนการเร็ว.

ผู้บรรบดงกเอาเรือเร็วบรรบดงไปยังกรุงเทพมหานครในอนัน. ด่วน
ดมเดดบรรบพิตรพระพรราชเจ้าหุ่ยหัว, จำเดิมแต่เดดดมดงเพดาน, พระ
โรคักกำเริบมาจน. จึงมีพระพรราชดำหริให้หาบตาชาวดง, ซึ่งเป็น
ชาวดงเดิมประมาณสิบห้าคน, เขามาเฝ้าในมหาปราสาทท่งธชธวราย
ดมเดดซึ่งประศวรหุ่ย. แลจมีพระพรราชโองการตรัดว่า, บคนอาย
ดองคนพ่อลูกมันคิดการเปนกบด. ฝ่ายเราบอวยพุฒภาพหนักหุ่ยแดง,
เห็นชวดไม่ตลอดไปจนลามวัน. แลชงทาทงหลายจะหุ่ยในคราวอัน,
เห็นว่า, อายกบดองคนพ่อลูกมันจะคำเดียดัน, หยาหุ่ยเปนครัดเคย.
จงทอดในพระบวรสำเนา, เอาทงชยพระอรหันตเปนท่งเกิด, จะได้
พนัย. จึงดำหริให้ไปเบิกเอาไตรจอร์นะพระคดังสำรัตนมาพอกครบตัว
กัน. แลมีพระพรราชโองการตรัดให้ไปอาราธนาพระสังคราชาคนระ, เขามา
ประมวณยดบรูปในเพดาน. แลดำหริว่า, นมนคพระผู้เปนเจ้าทงหลาย,
จงนำเอาคนเหล่านี้ออกไปอุปสมบท, บอดเปนภิกษุภวในพระพุทธสำเนา
ด้วยเกิด. จึงพระสังคราชาคนระทงหลายถวายพระพรว่า, ชงอาคมทงบอง
จะนำเอาอุปาสักเหล่านี้, ออกไปอุปสมบทนะพระอารามน, เห็นว่าชง
ประจาร์กดำประศุพระพรราชองน, จะห้ามมิให้ออกไป.

ดมเดดพระเจ้าหุ่ยหัวตรัดได้ชงพงคณ, ถังพระพิโรธแล้ว
โทมนัสในพระทัยเปนกำตง. แต่มุทจะทำประการใด, ด้วยชงพระประศวร
หนักเปนอาตมกิจองคคหุ่ยแดง, จำเปนจำหุ่ยในบงคพระพรพรราช. จึง

มีพระราชดำริว่า, ถ้ากระนั้นสมเด็จพระเจ้าทรงปอง, ให้อุปถัมภ์
 บวชคนทรงปองเหล่านี้ในปราสาทของโยมนเกิด, จะได้หรือมิได้ แต่
 พระสังคราชาคนะทั้งหลายถวายพระพรว่า, ถ้าแต่พระราชดำริการเจ้า,
 ซึ่งพระราชอุทิศพระมหาปราสาท, ถวายเป็นพระวิสุตคามแด่พระเจ้า
 สังคเคว, อาตมาภาพพระสังคทงปองควรจะให้อุปถัมภ์กันได้ จึง
 ซึ่งพระกรุณาโปรดอนุญาตพระราชอุทิศถวายพระมหาปราสาททั้งต้อง, แด
 จัหวัดพระราชวังทรงปอง, เป็นวิสุตคามแด่สังคเควแล้ว. มีพระ
 ราชดำริว่า, นิมนต์พระผู้เป็นเจ้าทรงหลาย, กระทำซึ่งสังคทงปองเกิด.
 จึงพระสังคราชาคนะทั้งหลาย, ก็ให้อุปถัมภ์บวชคนดาชาห์ดวงเดิม
 ทรงปอง, เป็นภิกษุภิกษุภิกษุพระที่นั่งมหาปราสาทแล้ว. ก็ให้โอวาท
 โดยสมณะกิจ. แด่พระสังคราชาคนะ, แด่พระภิกษุบวชใหม่ทั้งหลาย
 ก็ถวายพระพรตถกออกไปยังอาราม.

ชนนนิมนต์ดาชาห์การณใหญ่ผู้น้อยทรงปอง, ก็ไปนมัสการพระ
 เพทราชา, จะได้มีผู้ใดผู้หนึ่งนำพาในผ้าตะของชุดพระบาทนันทมิได้. ยัง
 แด่พระบิณฑุเคว, ปติบตรกต่างประคองพระองค์ถูงหยา. แด่พระ
 บิณฑุเป็นบุตรขุนไกรดีทนต์ถักชาวนานแก่. ซึ่งพระกรุณาเอามาเลี้ยง
 ไว้ในพระราชวังเควเคว. ให้มีนางนมเพียงประคองหนึ่งถูงหยา
 แด่พระบิณฑุพระนันทนถักเควเคว, ซึ่งพระกรุณาเรียกดาชาห์เคว.
 แด่พระบิณฑุบวชด้วยถักถัก, นอนหลับโดยพระบาท, คอยปรนนิบัติ
 พียงพระองค์ถูงหยา. ครั้นรุ่งเพดาเช้าพระบิณฑุออกมาบวชปากต่าง-
 หนานะประตู กะแพงแล้ว, จึงหยาถักถักถักถักถักถักถักถักถักถัก
 ราช, จึงให้นางนมพริ้งดาชาห์ถักถักถักถักถักถักถักถักถักถักถักถักถัก

แต่พระบิรรองชนได้อาใจว่า, ทูนกะหม่อมแก้วช่วยด้วย, พอขาดคำ
 ดึงคนทั้งหลายก็คุมเอาตัวพระบิรไปประหารชีวิตตายในขณะนั้น. ดมได้
 พระเจ้าหยู่หวัดได้ซึ่งฟังเสียงพระบิรรองชนมาดังนั้น, ตกพระทัย
 ความอาลัยในพระบิรจึงดำหริว่า, ใครทำอะไรกับชายคนนี้. แต่
 ดมได้พระเจ้าหยู่หวัดลี้ภัยในเพดานนั้น, เป็นอันพรหมตเคียดหา
 แรมคำ, ตุลาคม 1044 ปีจอจตุลศก. พระบาทบรมนาถ
 นารายณ์ราชูปถัมภ์พระพุทธรูปเจ้าหยู่หวัดพระชนเจ้าออกศึก. ได้ด้วยราช
 สัมปตน์, พระชนได้ 25 พรรษา. ได้ด้วยราชอาณาจักรใหญ่ได้
 29 พรรษา ขณะสวรรคตขณะทรงสุทธาธรรมมหาปราชญ์. สิริพระ
 ชนม์หาสมบัติพรดา.

ส่วนผลของสิ่งนี้, ซึ่งดังไปยังกรุงเทพมหานคร, ก็ไป
 กราบทูลเจ้าฟ้าอภัยทศได้ขึ้นทุกประการ. แต่เจ้าฟ้าอภัยทศมีทนาย
 ในการเป็นคู่ชีวิต, ถ้าคนพระทัยจริง. พอดีกราบทูลว่า, หยแต่
 พระเพทราชาแต่ดวงดัดกิด. แต่ซึ่งได้เคยขึ้นไปครั้ง, จงระมัดระวัง
 พระองค์จงหนัก. เจ้าฟ้าอภัยทศซึ่งพยกเอาแล้ว, ก็ได้เกิดถึงเรือพระที่นั่ง
 ขึ้นไปยังเมืองฉะบุรี. ครั้นไปถึงวัดพระพรหมตามปากน้ำโพธิ์, ก็
 ได้เกิดแวงเรือชนหาพระพรหมครุฑหนึ่ง, แดงนมฉกรรดา, ก็ได้เกิดกลับ
 ถึงเรือพระที่นั่งขึ้นไปยังเมืองฉะบุรี. ครั้นถึงก็ให้ประทับเรือพระที่นั่ง
 เจ้านครน่านประจำทำ. พอได้เกิดพระบรมราชูปถัมภ์ด้วยกษัตริย์
 หนึ่ง. จึงหลวงสรศักดิ์เจ้าหน่อกษัตริย์การระทมหาอุปราช, ก็ให้เข้า
 หลวงไปคุมเอาพระองค์เจ้าฟ้าอภัยทศ, ไปดำหริทักด้วยด้วยทนาย
 คำนวณวิชาเกิดแล้ว.

พิมพ์ที่โรงพิมพ์พระจันทร์ พระนคร

เลขที่นี้ บุญสีวิพันธุ์ ผู้พิมพ์

ผู้โฆษณา

15/12/2485

สำนักหอสมุด